Azg Ազգ

22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2008 ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 194 (4088)

Հայաստանի Ազգային գրադարան

«Կգերիշխի անկեղծ մոտեցում Յեղասպանության ճանաչման հարցում»

«Հայերը՝ Օբամայի համար» կազմակերպության ատենապետ Արին Իբրանոսյանը հանդիպել է Դեմոկրատական կուսակցությունից ԱՄՆ-ի փոխնախագահի թեկնածու սենատոր Ջո Բայդենի հետ: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են ամերիկահայությանը հուզող մի շարք հարցեր, ինչպես նաեւ այն աշխատանքները, որոնք ձեռնարկում է «Հայերը՝ Օբամայի համար» կազմակերպությունը՝ նախագահի թեկնածու Բարաք Օբամայի օգտին ամերիկահայության քվեն ապահովելու ուղղությամբ: Արին Իբրանոսյանը շնորհակալություն է հայտնել սենատորին՝ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման կապակցությամբ իր ցուցաբերած մշտական զորակցության համար: Ջո Բայդենը, շնորհակալություն հայտնելով «Հայերը՝ Օբամայի համար» կազմակերպությանը տարած աշխատանքների համար, հայտարարել է, որ ընտրվելու դեպքում Օբամայի գլխավորած վարչակազմում հրապարակայնությունն ու անկեղծ մոտեցումը գերիշխող դեր կունենան Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցում, հաղորդում է «Նոյյան տապանը»:

Դմիտրի Մեդվեդեւ. Երեք նախագահների մոտակա հավանական հանդիպում՝ ԼՂ հարցով

Հայաստան-Ռուսաստան հարաբերությունները՝ բարեկամական, ռազմավարական, համագործակցային, գործընկերային...

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Ամենամոտ ժամանակներս տեղի կունենա երեք նախագահների հանդիպումը՝ շարունակելու ԼՂ հակամարտության քննարկումը», Ադրբեջանի ու Հայաստանի նախագահներից զատ չմանրամասնելով 3-րդ նախագահի որ երկիրը ներկայացնելը եւ հույսով, որ այդ հանդիպումը տեղի կունենա Ռուսաստանում, երեկ Երեւանում նախագահ Սերժ Սարգսյանի հետ համատեղ ասուլիսում նման հայտարարություն արեց Ռուսաստանի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւը: Ըստ Մեդվեդեւի, երկու կողմերը պատրաստ են փնտրել լուծումներ: «Օգոստոսյան իրադարձությունները ցույց տվեցին, որ յուրաքանչյուր բարդ հարց պետք է լուծվի բանակցությունների միջոցով՝ ելնելով միջազգային սկզբունքներից», նշեց ՌԴ նախագահը:

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանն իր հերթին հայտարարեց, որ Հայաստանը պատրաստ է շարունակելու բանակցությունները «մադրիդյան» սկզբունքների հիման վրա. այդ սկզբունքները թույլ են տալիս ճանաչել ժողովուրդների ինքնորոշման սկզբունքը, Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը եւ Հայաստանի համար մի քանի սկզբունքային պահեր: «Ամենակարեւորն այն է, որ մենք իրականում համոզված ենք, որ հարցը կարող է լուծվել փոխզիջման հիման վրա եւ բանակցությունների ճանապարհով», հայտարարեց Սերժ Սարգսյանը:

Տես էջ 3

ՄԱՐՏՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Ժառանգությունն» է «պոդնոժկա» տալիս ժամանակավոր հանձնաժողովին

ՄԱԲԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Սխալվում էինք՝ կարծելով, թե մարտի 1-2-ի դեպքերը քննող ժամանակավոր հանձնաժողովի գործունեության ժամկետը երկարացնելու վերաբերյալ հիմնական ելույթները Աժ դահլիճում դեռ նախորդ օրն են հնչել: Մեր սխալի պատճառն այն էր, որ վերջին ժամանակներս ոչ բոլոր խմբակցություններն էին իրենց տեսակետները բարձրաձայնում այս կամ այն հարցի կապակցությամբ: Երեւի «ժառանգության», պատգամավորների ելույթները դարձան կարմիր լաթի այն կտորը, որը բակացրեց քառակողմ կոալիցիայի բոլոր 4 թեւերին, եւ երեկ բոլորն իրենց պարտքն էին համարում մի լավ դաս տալ ժառանգականներին, մանավանդ որ Լարիսա Ալավերդյանի ելույթի 3 րոպեն դեռ մնացել էր, եւ նա երեկ թարմացրեց իր գործընկերների նկատառումները, թե մինչեւ չինչի՝ ո՞վ է տվել կրակելու հրամանը, արդյոք ահաբեկչության սկզբունքով չի լեցվել մարդկանց բողոքի ձայնը, եւ որ՝ հանձնաժողովը պետք է փոխի աշխատանքի մեթոդաբանությունը:

Ու... սկսվեց: Բոլորն սկսեցին հայտնի եւ անհայտ մեղքերի մեջ մեղադրել ժառանգականներին: Արմեն Աշոտյանը բավական հուզախառն ձայնով մենտորական տոն որակեց ժառանգականների խոսքի ոտղվածությունը՝ անվանելով նրանց պատասխանատվությունից խուսափողներ, «ով չի կարողանում աշխատել՝ դասավանդում է»: Հանձնաժողովի 8+ կազմով տիտանական աշխատանքին չօգնելու մեջ մեղադրեց բոլոր մյուս խորհրդարանականներին, հատկապես պետահրավական հանձնաժողովին, մարդու իրավունքների պաշտպանին: Եվ շատ ուժեղ մի սահմանազատում մտցրեց, որը մտորելու տեղիք է տալիս. թե նրանք (խոսքն ոտղված էր բանտերում նստած պատգամավորներին եւ արտախորհրդարանական ընդդիմությունը) իրենց տեսակն են մենթալիտետի առումով, եւ վստահ էր, թե առանց «ժառանգության» հենց, իշխանության եւ դրսի ընդդիմության հետ ոտղակի շփումներն ավելի օգտակար կլինեն, քան ուրիշի կրակին ձեռք տաքացնելը: Ինչպես տեսնում եք՝ հեռուն գնացող եզրակացությունների կարելի է հանգել այս ասածներից, մանավանդ որ պարզաբանման ժամանակ ավելացրեց, որ երկրի ղեկավարի եւ առաջին նախագահի վերջին հրապարակային ելույթներից հետո՝ այս քաղաքական ուժը («ժառանգությունը»-Մ.Խ.) հայտնվելու է պատմության լուսանցքում (?): Հովհաննես Մարգարյանը, որ ՕԵԿ տեսակետն էր ներկայացնում, հատուկ նշեց հանձնաժողովի թափանցիկ աշխատանքը, իսկ հանձնաժողովին քննադատողներին ասաց, թե ոչ ոքի չի հաջողվի այդպես դիվիդենտներ շահել՝ այդ դիվիդենտները կլինեն «ճղճիմ, նողկալի», քանի որ հանձնաժողովը հսկայածավալ աշխատանք է կատարել, թեեւ Մարգարյանը չէր կարող ասել, թե հանձնաժողովն իր առջեւ դրված խնդիրները կատարել է:

Ավելի կոռեկտ էր ՀՅԴ տեսակետը ներկայացնող Վահան Հովհաննիսյանը. նա ոտղակի անխոհեմ անվանեց հենց սկզբից եւ հիմա էլ հանձնաժողովի հանդեպ անվստահություն սերմանողներին-հանձնաժողովի համար մի բան չանողներին, իսկ հասարակությանը տեսակների բաժանել էլ խորհուրդ չտվեց, ինչը կտանի ազգի պառակտման: Նրա կարծիքով, հանձնաժողովին լիազորություններ եւ հնարավորություն չտալով պահանջում ենք նրանից. ՀՅԴ-ն, մի խոսքով, կողմ է ժամկետի երկարացմանը, եթե պետք է լինի՝ էլի երկու ամսվա համար կողմ կվեարկի:

Տես էջ 2

Ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանի անվան ոսկե մեդալ «ամենաարժանավորներին»

Այս օրերին Երեւանում գտնվող «Գիտելիք» միջազգային ասոցիացիայի նախագահ Եֆիմ Մալիտիկովը երեկ ասոցիացիայի հիմնադրած եւ Ռուսաստանի Դաշնության հեռալուսիկական խորհրդում գրանցված ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանի անվան եւ «Գիտելիք» ասոցիացիայի հիմնադրման 60-ամյակին նվիրված ոսկե մեդալներ հանձնեց Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսյանին, Ռուսաստանի հայերի միության եւ Հայկական համաշխարհային կոնգրեսի նախագահ Արա Աբրահամյանին (մեդալը կհանձնվի Մոսկվայում), ակադեմիկոս Էմիլ Գաբրիելյանին, Նինա Եսայանին, Գեորգի Տեր-Ղազարյանցին, ինչպես նաեւ Եֆիմ Մալիտիկովի անվան մեծ ոսկե մեդալ Ֆադեյ Սարգսյանին: «Գիտելիք» միջազգային ասոցիացիայի նախագահը մեդալների հանձնման արարողության ժամանակ ընդգծեց, որ ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանի անվան ոսկե մեդալը հանձնվում է ամենաարժանավորներին: Ինքը՝ Եֆիմ Մալիտիկովը նույնպես արժանացավ Ֆադեյ Սարգսյանի անվան ոսկե մեդալի:

Ա. Մ.

Հայաստան-Իրան երկաթուղու նախագծի մշակման համար կտրամադրվի 1.5 մլն դոլար

Կառավարությունն Ասիական բանկի հետ ձեռք է բերել Հայաստան-Իրան երկաթուղու կառուցման նախագծերի մշակման համար 1,5 մլն դոլար տրամադրելու պայմանավորվածություն: Այս մասին հայտնել է վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը: Նրա խոսքերով, նախատեսվում է, որ 2009-ի կեսերին կհաստատվեն երկաթուղու կառուցման համար պահանջվող ներդրումների եւ երկաթուղու սեփականության հանդեպ բիզնես մոտեցումները, տեխնիկատնտեսական հիմնավորումները: Ըստ Տ. Սարգսյանի, հաստատված փաստաթղթերը կներկայացվեն մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչներին, որպեսզի նրանք եւս կարողանան մասնակցել նախագծին, հաղորդում է «Նոյյան տապանը»:

Ընդդիմությունը Սահակաշվիլուն կհաղթի 2009-ին

Նախագահ Միխեիլ Սահակաշվիլու վարչակարգը կավարտվի 2009 թվականի գարնանը: Այս մասին հայտարարել է Վրաստանի միավորված ընդդիմության առաջնորդ Լեւան Գաչեչիլադզե: «Նոյեմբերի 7-ին Ռուսթավելու պողոտայի բողոքի ակցիայով կսկսվի պայքարի նոր փուլը: Եթե մենք ամեն բան ճիշտ ծրագրենք, գարնանը Վրաստանի ժողովուրդը կտոնի սահակաշվիլիական իշխանության նկատմամբ հաղթանակը», հայտարարել է Գաչեչիլադզեն:

Ստեղծվում է գազային ՕՊԵԿ

Ըստ «Նոյյան տապանի», գոյություն ունի այսպես կոչված «գազային ՕՊԵԿ»-ի ձեւավորման սկզբունքային համաձայնություն: Այս մասին, ինչպես հաղորդում է «Ռոյթերը», «Գազպրոմի» եւ Քաթարի ներկայացուցիչների հետ հանդիպումից հետո հայտարարել է Իրանի նավթի արդյունաբերության նախարարը: «Մենք կարեւոր որոշումներ ընդունեցինք: Առկա է այդ «գազային ՕՊԵԿ»-ի ստեղծման պահանջ եւ համաձայնություն է ձեռք բերվել «գազային ՕՊԵԿ»-ի ստեղծման գործում», ասել է Ղոլամռեզա Նոզարին: Իրանը երկար ժամանակ է, ինչ արտահայտվում է «գազային ՕՊԵԿ»-ի ստեղծման օգտին, որը, ինչպես նավթային կարտելը, կկարողանա կանոնակարգել գազի գները համաշխարհային շուկայում:

Թուրք-քուրդ եռօրյա բախումներ Թուրքիայի հարավարեւելյան քաղաքներում

Դրանք, ըստ ժողովրդահանրապետական կուսակցության նախագահի Բայքալի, ոչ այլ ինչ են, քան ապստամբության փորձ

ՀԱԿՈԲ ՉԱԲԲՅՈՒ

Հոկտեմբերի 19-ից Թուրքիայի հարավարեւելյան մի շարք քաղաքներում եւ գյուղաքաղաքներում տեղի են ունենում քուրդ ցուցարարների եւ անվտանգության ուժերի բախումներ: Այս բախումները հատկապես ծավալվում են Դիարբեքիրում, Ուրֆայում, նրա գավառներից Վիրանշեհիրում, Վանում, Մարդինում, Բաթմանում, Ջիզրեում, Բայազետում, ինչպես նաեւ Ադանայում: Նշված քաղաքներում բախումների հետեւանքով փակվել են առեւտրի կետերը, արհեստանոցները եւ այլ գործատեղեր: Ցուցարարները ոստիկանության հարձակումներից պաշտպանվելու համար բարիկադներ են կառուցել քաղաքների փողոցներում:

Վերոհիշյալ քաղաքներում նրանք հանդես են գալիս PKK-ի եւ քրդական այս կազմակերպության առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի հետ համերաշխության կարգախոսներով, ցույցերին ոստիկանության միջամտությունը հանգեցնում է բախումների, մինչ ցուցարարները բարիկադներ են կառուցում, ի նշան վերջիններիս հետ համերաշխության փակվում են նաեւ առեւտրի կենտրոններն ու գործատեղերը: Հատկանշական է, որ այս ամենը տեղի է ունենում նույնիսկ այն ժամանակ, երբ քաղաք է այցելում Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը:

Տես էջ 5

Ընթացիկ

Անթիլիասը ներկայացուցչական գրասենյակ է բացել Դամասկոսում

Բեյրութում լույս տեսնող ՀՅԴ «Ազդակ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, որ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը Սիրիայի մայրաքաղաք Դամասկոսում վերջերս բացել է ներկայացուցչական գրասենյակ եւ ներկայացուցիչ է նշանակել Մեսրոպ Շիրանյան անունով մի անձի: Թերթն այս մասին հաղորդում է միջանկյալ, սեպտեմբերի կեսերին Առամ Ա կաթողիկոսի Դամասկոս կատարած այցի մասին գրելիս: Նույնի մասին տեղեկացնում է նաեւ ՌԱԿ «Զարթօնք» շաբաթաթերթը սեպտեմբերի 12-ի համարում, հաղորդելով միաժամանակ, թե Դամասկոսում Առամ կաթողիկոսին ընդունել է Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադը, որը հանդիպման ավարտին խոսացել է հեռագայում այցելել Հալեպի Ս. Քառասնից Մանկանց հայկական եկեղեցի՝ Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսի ներկայության:

Իմ ուշադրությունը հատկապես գրավեց Դամասկոսում հաստատված ներկայացուցչական գրասենյակի պարագան, որը, դատելով սիրիական իշխանությունների մոտ Առամ կաթողիկոսի վերջին տարիների անընդմեջ ճիգերից, հեռագայում կարող է վերածվել առաջնորդարանի՝ եկեղեցական ներկայացուցչով, ավելի ուշ դրան տալով թեմի առաջնորդի կարգավիճակ: Այդ դեպքում Սիրիայի մայրաքաղաք Դամասկոսում, որտեղ 1956-ից ի վեր, երբ տեղի ունեցավ ներեկեղեցական պառակտումը, Հայ եկեղեցին կունենա զուգահեռ երկու առաջնորդ, ինչպես է պարագան Նյու Յորքում, Կալիֆորնիայում, Կանադայում եւ Հունաստանում:

Խնդրից անտեղյակ ընթերցողներին տեղեկացնենք, որ Դամասկոսի թեմը 1920-ական թթ.-ի վերջերից Ամենայն հայոց հայրապետի օրհնությամբ Երուսաղեմի պատրիարքությունից փոխանցվել է Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությանը: 1956-ին, երբ ՀՅԴաշնակցության ջանքերով Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը փաստորեն հակաթոռ դարձավ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնին եւ հետզհետե գրավեց կամ անջատ թեմեր հաստատեց սփյուռքով մեկ, Դամասկոսի թեմը, որտեղ տկար էր վերոհիշյալ կուսակցության ազդեցությունը, մերժեց ենթարկվել Անթիլիասին եւ իրեն ենթակա հռչակեց Մայր աթոռին: Վերջինս, երջանկահիշատակ Վազգեն Ա հայրապետի տնօրինությամբ, մերժեց ընդառաջել դամասկոսահայության ցանկությանը եւ փոխարենը միայն «ի հոգեւոր», ոչ վարչականորեն, ճանաչեց տեղի թեմական խորհուրդն ու վերջինիս ընտրած թեմական առաջնորդին: Շատ ավելի ուշ, 2005-ին, երբ, հակառակ բազմաթիվ նախազգուշացումներին, Անթիլիասն իրեն ենթակա առանձին թեմ հաստատեց Կանադայում (Մոնրեալ), որտեղ դեռեւս 70-ական թթ.-ից գործում էր Մայր աթոռի օրինական թեմն իր հոգեւոր առաջնորդով, որպես հակակայլ Սբ. Էջմիածինն իր տնօրինության տակ վերցրեց Դամասկոսի հայոց թեմը:

Այստեղ, Մայր աթոռը տարբեր առիթներով հավաստիացրել է, որ ինքը միշտ էլ նախանձախնդիր է Հայ եկեղեցին վերադարձնելու օրինականության գիրկը՝ պատմականորեն եւ օրինականաբար լուծելով թեմական եւ այլ խնդիրները: Այլ խոսքով՝ Դամասկոսի թեմը կվերադարձվի Անթիլիասի ենթակայության, երբ Անթիլիասը համաձայնվի վերադարձնել իր բռնազավթած թեմերը (Թեհրանի, Ատրպատականի եւ Սպահանի) եւ լուծարի իր անջատաբար հաստատած զուգահեռ առաջնորդությունները սփյուռքի այլ վայրերում:

Դամասկոսում ներկայացուցչական գրասենյակ եւ հեռագայում զուգահեռ թեմ հաստատելու Անթիլիասի ջանքերը, հակառակ Առամ Ա կաթողիկոսի ամպագոռգոռ հավաստիացումներին, թե «վերջին հաշտով, մենք մէկ եկեղեցի ենք, մէկ ազգ ենք, մէկ հայրենիք ենք» (տես «Զարթօնք», 5 սեպտ. 2008 թ.), ցույց են տալիս, որ Անթիլիասի գահակալը եւ նրան հովանավոր ու պաշտպան կուսակցությունը բոլորովին նպատակ չունեն Հայ եկեղեցու տագնապը կարգավորելու: Ընդհակառակը, նրանք շարունակում են հետամուտ լինել ծավալապաշտական իրենց նկրտումների իրականացմանը, այլ խոսքով՝ տագնապի խորացմանը, նպատակ ունենալով տիրապետելու սփյուռքն ու ներկայանալ որպես վերջինիս միանձնյա ներկայացուցիչ:

Իրերի այս կացության մեջ տարօրինակ է թվում այն հանդուրժողականությունը, որը հանդես բերեց Ամենայն հայոց հայրապետը, երբ վերջերս, Մյոտոնօրհնության արարողության ժամանակ, թույլատրեց Անթիլիասից բերված մյոտոնի հեղումը Ս. Մյոտոնի կաթսայում նույնիսկ այն պարագայում, երբ Առամ Ա կաթողիկոսն այն անձամբ չէր բերել Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածին: Ըստ երեւույթին, Անթիլիասի գահակալը խուսափել էր Հայաստան գալուց, որպեսզի սփիռված չլինի Հայ եկեղեցու բարեկարգության եւ միության մասին խոսել:

Հ. ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ

«Ժառանգությունն» է «պոդնոժկա» տալիս...

1-ին էջից

Որտե՞ղ է Ռաֆֆի Հովհաննիսյանը, հարցրեց ԲՀԿ տեսակետը ներկայացնող Նաիրա Զոհրաբյանը «Ժառանգությանը», ինչո՞ւ նման կարեւոր քննարկումներին նա չի լինում Հայաստանում... Ըստ նրա՝ հանձնաժողովը եւ կոալիցիան վերցրել են պատասխանատվություն, «Ժառանգությունը»՝ ոչ, եւ այդ պատասխանատվությունից ելնելով են դիմում խորհրդարանին՝ երկարաձգելու հանձնաժողովի աշխատելու ժամկետը: Եթե ունենար բոլոր հարցերի պատասխանները, այսօր հանձնաժողովը կամփոփեր իր աշխատանքն ու այն ավարտված կհամարեր. «Այո, հանձնաժողովը եւս տարբեր հարցերի վերաբերյալ ունի տարակույսներ... կոնկրետ ինձ համար օրինակ է, թե ինչպես կարող էր Պարոնյան փողոցում հայտնվել խոճկոր, այն էլ հորթի լեզվով», ասաց նա՝ նկատելով, որ այս բոլորը պարզելու համար ժամանակ է պետք, իսկ «Ժառանգությունը» փորձում է «պոդնոժկա» տալ հանձնաժողովին:

Հարակից զեկուցող եւ հանձնաժողովի անդամ Արշաուս Շահբազյանն ավելացրեց, որ իրենց համար էլ պարզելու բաներ դեռ կան, օրինակ՝ առավոտյան ոստիկանները տեղազննությա՞ն են եկել, թե հրապարակն ազատելու, ընդդիմությունը դիմադրել է նախապատրաստվա՞ծ, թե տարերայնորեն, իշխանության բռնազավթման փորձ եղե՞լ է, թե ոչ: Իսկ ամենակարեւոր հարցը հանձնաժողովի վստահության հարցն է, որ հենց սկզբից կասկածի տակ դրեց ընդդիմությանը, եւ այդ հրահանգը տվեց բոլորին՝ անվստահության քարոզչություն տանել: Ընդդիմությունն էլ թող մասնակցեր եւ քաղաքական հայտարարություններ աներ, իսկ եթե չի մասնակցել՝ հարց է առաջանում, իսկ գուցե ճշմարտության բացահայտումն այնքան էլ ձեռնտու չէ, հարցրեց Շահբազյանը:

Այս ելույթներից հետո հանձնաժողովի նախագահ Սամվել Նիկոյանն էլ վերցրեց ու հանձնաժողովի համար ոչ թե 2 ամիս ուզեց, այլ՝ չորս, մինչեւ 2009-ի փետրվարի 25-ը, սա փաստորեն կարող է կանոնակարգի խախտում լինել, քանի որ օրակարգ նախապես բերվել է 2 ամսով երկարացնելու հարցը. «Ինչի՞ն եք դեմ, որ ժամանակ լինի առավել հավասարակշռված, առավել փաստակված զեկույց ներկայացնի՞», հարցրեց նա էլի «Ժառանգությանը»: Ապա ավելացրեց, թե հանձնաժողովի աշխատանքից տեղյակ չլինելով՝ ինչպե՞ս են խոսում սխալ մեթոդաբանությունից: Ապա բարկացավ՝ սխալ էր ժամանակ ծախսելը՝ խորհրդարանական ընդդիմությանն անընդհատ հրավիրելով աշխատելու, դիտարկելով որպես ինքնուրույն ուժ, երեւի միայն Տեր-Պետրոսյանին պետք է դիմեր, քանի որ ամեն ինչ նա է որոշում: Իսկ փաստահավաք խումբը, ըստ Նիկոյանի տեսակետի, ստեղծվում է, որ ընդդիմությունը մասնակցի եւ փրկի իր դեմքը ե՛ւ հասարակության, ե՛ւ միջազգային հանրության առջեւ: Նրա կարծիքով՝ ընդդիմությունն անպայման կգնա այնտեղ աշխատելու, քանի որ «այս հանձնաժողովը ստեղծվում է ՀՀՇ-ի Գետրիկի համար, եւ այլոց գոռոռիկների համար ակտիվ պետք է մասնակցել»:

Նա կարեւորեց առաջին եւ երկրորդ նախագահներին հանձնաժողով հրավիրելը: Տեր-Պետրոսյանի մասով էլ ասաց. «Մերոնք ասվածին են կամ ասածը ընտրյալ են, չեն կարող հասարակ մահկանացուի նմանկին պատասխանել»՝ երբ համեմատում էր, թե ոնց են ամերիկացի հանձնաժողովականները հարգում իրենց պետությունն ու նախագահին: Երկրորդ նախագահն էլ, որ հրապարակավ հայտարարեց, թե ցուցարարները ավտոբուսի հետեւից կրակում եւ «պախկվում» էին, հանձնաժողովն ուզում է իմանալ, ո՞վ է տվել այդ տեղեկատվությունը նրան, քանի որ ոստիկանության մեջ հրազենային վիրավորներ չկան:

Ի դեպ, երեկ այս ժամանակավոր հանձնաժողովում լսեցին Ա1+-ի օպերատոր Հովսեփ Հովսեփյանին, որը նկարել էր իբր մարդկային ծնոտի արյունոտ կադրերը, եւ որը, պարզվեց, պրակտիկան է եղել, փորձի պակաս է ունեցել: Օպերատորը փաստեց, որ մարտի 1-ի ժամը 17-ից աշխատելով դեպքի վայրում, ժամը 22-ի կողմերը կրակոցների ձայներ է լսել Գր. Լուսավորիչ եւ Պարոնյան փողոցների խաչմերուկի կողմից, գնացել է այնտեղ, ուր նաեւ կանչել են այնտեղ ներկա եղողները, այնտեղ նկարահանել ու նաեւ տեսել է ոսկորի կտորներ, լերդացած արյուն՝ մոտ 3 սմ հաստությամբ, 1 քմ տարածքի վրա, լեզու չի տեսել, ինչ-որ սպիտակ մաս է տեսել: Հովսեփի նկարահանած ողջ հոսք նյութը տեսաերիզով Ա1+-ի տնօրեն Մեսրոպ Մովսիսյանը հանձնեց հանձնաժողովին, վկայեց, որ այդ տեսանյութը մոնտաժված չէ, իսկ այնտեղ եղածի փորձաքննությունը պետք է անեն արդեն մասնագետները: Արյան լճակի գոյությունը գիշերվա 12-ի սահմաններում տեսել է նաեւ լրագրող Ծովինար Նազարյանը, ում հանձնաժողովը եւս հրավիրել էր:

Ի դեպ, նաեւ այս տեսանյութի (արյան լճակի կադրերի) փորձաքննության պատասխանը եւս սպասվել էր դատաբժշկական փորձաքննությունների կենտրոնից, որտեղ կրկին ներկայացվեց, թե պատկերված լեզուն եղջերավոր կենդանու լեզվի է նման, իսկ լուսանկարի ծնոտի ատամները՝ խոզի սեղանատամների:

ՍՈՒՐԲ ՀՈՒՓՍԻՄԵ

Ամենայն հայոց կաթողիկոսն օծեց Բառնաուլի նորակառույց եկեղեցին

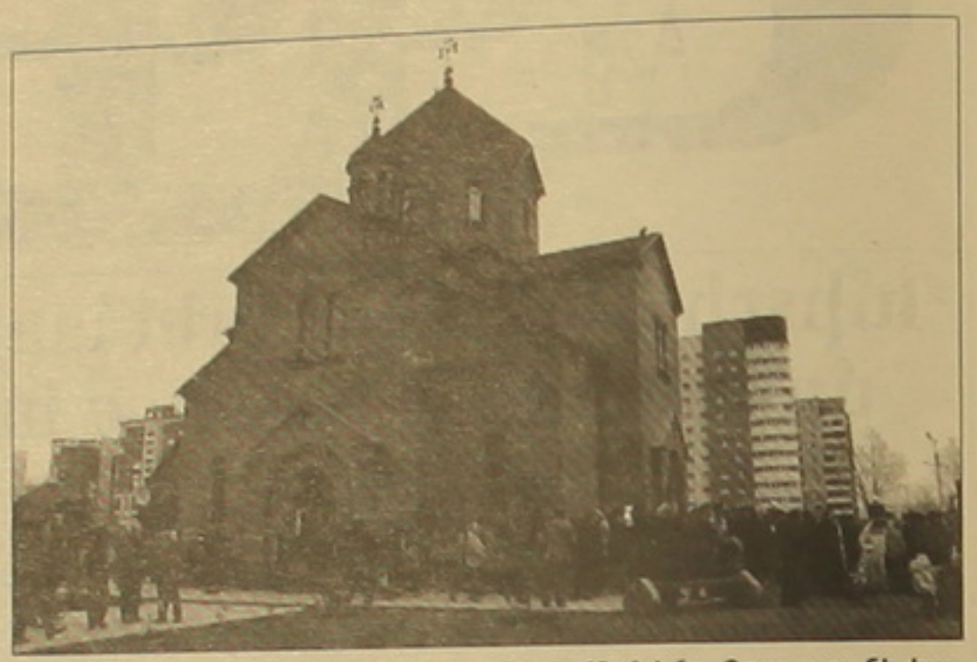

Հոկտեմբերի 19-ին Գարեգին 2-րդ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ձեռամբ Բառնաուլում տեղի է ունեցել նորակառույց Սուրբ Հռիփսիմե հայկական եկեղեցու օծման արարողությունը: Միջոցառմանը ներկա են եղել Նոր Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի հայոց թեմի թեմական խորհրդի ատենապետ Արթուր Չիլինգարովը, Բառնաուլի քաղաքապետը, մարզային իշխանությունների ներկայացուցիչներ, Բառնաուլի եւ Ալթայի եպիսկոպոս Մաքսիմը, Ռուսաստանի հայերի միության ներկայացուցիչներ: Օծման արարողության ավարտին Եզրաս եպիսկոպոս Ներսիսյանն ընթերցել է Ամենայն հայոց հայրապետի կոնդակը, որով Ս. Հռիփսիմե եկեղեցու բարեւարներին շնորհվել են Հայ եկեղեցու «Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ» պատվո բարձր շքանաններ: Բառնաուլում եւ մերձակա շրջաններում այսօր բնակվում է շուրջ 30000 հայ:

Ն. Մ.

Երկու տարուց կշահագործվեն Արմանիսի ստորգետնյա հանքն ու հարստացուցիչ ֆաբրիկան

Նախագծվող Արմանիսի լեռնահարստացման համալիրը (Լոռու մարզ), որ ներառում է ստորերկրյա հանք եւ հարստացուցիչ ֆաբրիկա, կշահագործվի մոտավորապես երկու տարուց:

Մրցութային կարգով համալիրի շահագործման լիցենզիան 1998-ին ընձեռվել է «Սագամար» ՓԲԸ-ին: Ստեփանավանի քաղաքապետարանը համալիրը կառուցելու նպատակով ՓԲԸ-ին հատկացրել է արտադրական նշանակության 10,1 հա հողամաս: Հանքավայրի շահագործումը նախատեսվում է 2 փուլով: Առաջին փուլում արդյունահանել թիվ 4 բովանցքի հորիզոնից վերեւ ընկած հանքաքարի պաշարները (2760,6 հազ. տ. 14,4 տարի), երկրորդում՝ արդյունահանել ներքեւի ընկած պաշարները (10084,4 հազ. տ, 14,4):

Հանքի շահագործման համար «Սագամար» ՓԲԸ-ին տրվել է 25 տարի: ՀՀ բնապահպանության նախարարությունն էլ հատուկ պայման է առաջադրել՝ տարեկան արտադրել 300.000 տոննա հանքաքար:

Համալիրի շահագործման վերաբերյալ երեկ բնապահպանության նախարարությունում տեղի ունեցավ «Արմանիս» լեռնահարստացուցիչ կոմբինատի նախագծային աշխատանքների վերաբերյալ ընդլայնված քննարկում, որին մասնակցում էին բնապահպանության նախարար Արամ Հարությունյանը, բնապահպաններ, «Սագամար» ՓԲԸ-ի եւ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Բանախոսներն անդրադարձան ստորգետնյա հանքավայրի եւ հարստացուցիչ ֆաբրիկայի շահագործմանն ու շրջակա միջավայրի աղտոտմանը:

Այդ կապակցությամբ համալիրն անցել է ստորգետնյա շահագործման, ինչը հնարավորություն կտա շրջակա միջավայրի նկատմամբ աղտոտվածությունը փոքրացնելու: Մասնավորապես չի խախտվի բուսական շերտը, վնաս չի հասցվի կենդանական աշխարհին: Հարստացուցիչ ֆաբրիկան զինված է ժամանակակից լավագույն տեխնիկայով, որտեղ նույնպես հաշվի են առնված շրջակա միջավայրի բոլոր խնդիրները:

«Փոշու արտանետումների նվազեցման նպատակով տարվա շոգ ամիսներին կկատարվի տարածքի ջրցանում, ինչը 40-50 %-ով կնվազեցնի փոշու արտանետումը: Շինարարական աղբն էլ կտեղափոխենք անթափանց ծածկոցներ ունեցող մեքենաներով: Ինչ վերաբերում է ստորգետնյա հանքի շահագործմանը՝ պայթանցքերը հորատվելու են խոնավ եղանակով, իսկ փորվածքների պատերը պարբերաբար կլվանանք փոշուց», ներկայացրեց «Սագամար» ՓԲԸ-ի տնօրեն Վարդան Պապյանը: Նա նաեւ փաստեց, որ ծրագրի իրականացման համար ներդրվել է 52,2 մլն դոլար:

Այժմ «Արմանիսի» լեռնահարստացուցիչ կոմբինատում աշխատում է 180 հոգի, սակայն Վարդան Պապյանը հավաստիացրեց, որ կոմբինատի շահագործման ժամանակ կբացվի ավելի քան 700 աշխատատեղ, միջին աշխատավարձը կկազմի 180-200.000 դրամ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 81 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՐԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահություն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ»-ի թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական եւ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօստւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Անցուդարձ

1-ին էջից

Մեծ Սարգսյան. Նախկին պայմանավորվածությունների մեծ մասը՝ կատարված

Մինչ դարաբաղյան թեմային առնչվող հարցին պատասխանելը Հայաստանի նախագահը ողջունեց Ռուսաստանի նախագահի այցը, կարեւորելով հայ-ռուսական ռազմավարական գործընկերությունը: «Հայ-ռուսական հարաբերությունները դինամիկ կերպով զարգացող ռազմավարական գործընկերության եւ դաշնակցային փոխգործակցության բնույթ են կրում... Ինչպես միշտ, մեր զրույցը Ռուսաստանի նախագահի հետ անցավ բարեկամության եւ փոխըմբռնման ոգով, շատ բովանդակալից, անդրադարձ եղավ մեր հարաբերությունների գրեթե բոլոր ասպեկտներին: Դրանց ամուր հիմքը Բարեկամության, համագործակցության եւ փոխադարձ աջակցության պայմանագիրն է, ինչպես նաեւ այն նորմատիվ բազան, որը մենք ձգտում ենք մշտապես հարուստացնել», ներկայացրեց Սերժ Սարգսյանը:

Սարգսյանը կարեւորեց, որ երկու երկրների ակտիվ քաղաքական երկխոսությունն այսօր ընթանում է աճման կարգով, առկա է պատասխանատվություն հետագայում եւս բոլոր ջանքերը գործադրելու արտաքին քաղաքականության գործունեության համակարգման համար: Ըստ նախագահի, նաեւ կխթանվի առեւտրաշնչեսական համագործակցության արդյունավետության հետագա բարձրացումը: «Մենք մանրամասն ուսումնասիրեցինք երեկ ավարտված տնտեսական համագործակցության հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովի 10-րդ հոբելյանական նիստի արդյունքները: Նիստի ուշադրության կենտրոնում էր մինչեւ 2010 թ. տնտեսական համագործակցության ծրագրի իրականացման ընթացքը», ասաց Սարգսյանը, ավելացնելով, որ նախկինում ձեռք բերված պայմանավորվածությունների մեծամասնությունն արդեն կատարվել է, այդ թվում՝ Հայաստան էներգակիրների մատակարարման հարցը, որ հնարավորություն է տալիս ապահովելու տնտեսության հետագա կայուն աճը:

Մեծ նշանակություն է տրվում երկու երկրների համագործակցությանը ՀԱՊԿ, ԱՊՀ եւ այլ միջազգային կազմակերպություններում: «Մեր ընդհանուր շահերից է բխում ավելի արդյունավետ օգտագործել այդ կառույցների ներուժը, զարգացնել համագործակցության նոր ձեւեր... Մենք գնահատում ենք Ռուսաստանի միջնորդական առաքելությունը ԼՂ հակամարտության կարգավորման ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի կազմում», ասաց Սարգսյանը: Նրա գնահատմամբ՝ մեծ նշանակություն ունեն նաեւ հումանիտար համագործակցությունը, գիտության, կրթության ոլորտներում փոխադարձ շփումները: Այդ հարթության վրա հաջող համագործակցության փորձեր են հայ-ռուսական (սլավոնական) համալսարանը, «Կուլտուրա» հեռուստաալիքի հեռարձակումը:

Մեդվեդեւը եւս գոհունակություն հայտնեց հանդիպման արդյունքներից: Այն, ըստ նրա, շարունակել է բարձր մակարդակով հագեցած հանդիպումների բարի ավանդույթը եւ ընդգծել երկկողմ հարաբերությունների դաշնակցային բնույթը: Ռուսաստանն առաջատար է Հայաստանի արտաքին տնտեսական գործընկերների թվում: Տնտեսական գործակցության առաջնահերթ ոլորտներ են վառելիքաէներգետիկ, արդյունաբերական, տրանսպորտի, բանկային, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտները: «Մենք կշարունակենք խթանել փոխադարձ ներդրումները, ընդլայնել միջտարածաշրջանային կապերը, որի մասին համաձայնագիրը ստորագրվել է հիշ առաջ», ասաց Մեդվեդեւը:

Նա եւս առանձնացրեց միջազգային, տարածաշրջանային հարցերի քննարկումը, որի շրջանակներում ընդգծվել է պատասխանատվությունն առավել սերտացնելու համագործակցությունը ՀԱՊԿ շրջանակներում, որտեղ սեպտեմբերից նախագահում է Հայաստանը: Քննարկվել է Կովկասում ստեղծված իրավիճակը: «Մեր երկրները հետեւողականորեն հանդես են գալիս տարածաշրջանում խաղաղության եւ կայունության ամրապնդման օգտին: Բոլոր հարցերը պետք է լուծվեն բացառապես խաղաղ ճանապարհով՝ միջազգային իրավունքի նորմերի հիման վրա»: Մեդվեդեւն ընդգծեց, որ Ռուսաստանը կշարունակի նպաստել Լեռնային Ղարաբաղի՝ «ոչ հասարակ խնդրի» լուծման տարբերակների որոնմանը:

«Մեր բարեկամության ուժը փոխադարձ վստահության մեջ է»

Որոշ վերլուծաբանների տեսակետները, թե Ռուսաստանի հետ Հայաստանի հարաբերությունները պարտադրված են, ըստ Սերժ Սարգսյանի, իրականություն չեն, քանի որ ուժով բարեկամներ ձեռք չեն բերվում, առավել եւս՝ պահպանվում: Երկկողմ հարաբերություններին բնորոշ են անկեղծությունը, թափանցիկությունը, փոխվստահությունը: «Մեր բարեկամության ուժը փոխադարձ վստահության մեջ է: Հենց այդ վստահությունն է մեզ թույլ տալիս զարգացնել կապերը պետությունների հետ ինչպես տարածաշրջանում, այնպես էլ տարածաշրջանից դուրս: Երբեք մեր ռազմավարական հարաբերությունները Ռուսաստանի հետ չեն խանգարել համագործակցությանն այլ երկրների հետ», ասաց Հայաստանի նախագահը:

Դ. Մեդվեդեւը նկատեց, որ եթե նույնիսկ ռուս-հայկական հարաբերություններն ու դրանց շատ բարձր դաշնակցային, բարեկամական բնույթը պարտադրված են, դրանք պարտադրված են հարյուրամյակների կարերով: Այդպիսի հարաբերություններն, ըստ նրա, թանկ արժեն: «Մենք ոչ միայն հարեւաններ, բարեկամներ, գործընկերներ ենք, մենք ամբողջովին առանձնահատուկ հարաբերություններ ունենք, որոնք ձեւավորվել են ոչ շատ հասարակ պատմության ընթացքում: Ժամանակի եւ պատմության փորձություն անցած հարաբերությունները ներկայումս հիմնված են շատ պատկառելի իրավական բազայի վրա: Մեր հարաբերությունների հետեւում ոչ թե պրագմատիկ, միջազգային եւ նույնիսկ ներքին հաշվարկն է, այլ՝ դարավոր բարեկամությունը, որն ամենաարժեքավորն է հարաբերություններում, որը պետք է պահպանվի մշտապես», ընդգծեց ՌԴ նախագահը:

Տնտեսականը զիջում է քաղաքականին

Հարցին, թե ինչու են հայ-ռուսական տնտեսական հարաբերությունները զիջում քաղաքականին, Սերժ Սարգսյանը պատասխանեց, որ հայ-ռուսական տնտեսական համագործակցության ցուցանիշները խիստ տպավորիչ են, սակայն միշտ պետք է ձգտել, որ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի քաղաքական հարաբերությունները շատ ավելի բարձր մակարդակի լինեն: «Ժամանակն է խոսելու համատեղ համարձակ, մասշտաբային նախագծերի մասին», նշեց Սերժ Սարգսյանը, որպես օրինակ նշելով, որ ՌԴ նախագահի հետ իր առանձնազրույցում խոսվել է նոր ԱԷԿ-ի, երկաթգծի շինարարության մասին: «Տնտեսական հարաբերությունները տպավորիչ են, սակայն ունեն քաղաքական հարաբերություններին զիջելու միտում», ասաց Սերժ Սարգսյանը, ինչին նա ոռա գործընկերը արձագանքեց՝ «Մեր խնդիրն է այդ միտումը հաղթահարել»:

Հ.Գ. Հոկտեմբերի 20-ին Հայաստան ժամանած ՌԴ նախագահը երեկոյան Հայաստանի նախագահի ուղեկցությամբ այցելել է Երեւանի կոնյակի գործարան: Երեկ առավոտյան Մեդվեդեւն այցելել է Մեծ Եղեռնի հուշահամալիր: Նախագահները մասնակցել են Ռուսաստանի հրապարակի բացման արարողությանը, որից հետո կայացել է Սերժ Սարգսյանի եւ Դմիտրի Մեդվեդեւի առանձնազրույցը: Այնուհետեւ տեղի են ունեցել ընդլայնված կազմով բանակցությունները: Բանակցություններից հետո կողմերը ստորագրել են արտաքին գործերի նախարարությունների 2009-2010 թթ. միջգերատեսչական խորհրդակցությունների ծրագիրը, մի շարք այլ փաստաթղթեր:

Դմիտրի Մեդվեդեւ. Երեք նախագահների մոտակա հավանական հանդիպում՝ ԼՂ հարցով

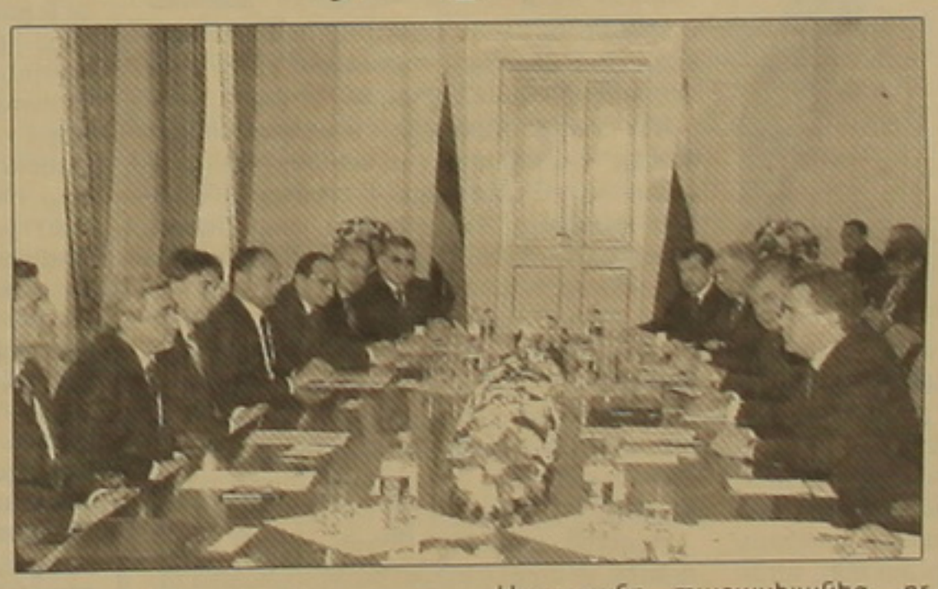

ՍՎՄԲՏԿԱՆ

Գյումրու ՏՏ կենտրոնը երկրորդ խումբ շրջանավարտները տվեց

Մրցունակ մասնագետներ կմնան եւ կաշխատեն հայրենի քաղաքում

Անցած կիրակի օրը հանդիսավոր պայմաններում ավարտական վկայականներ հանձնվեցին Գյումրու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կենտրոնի (ԳՏՏԿ) երկրորդ խումբ 16 շրջանավարտներին, որոնք այստեղ պատրաստվել են որպես համակարգչային ճարտարագիտության եւ վեբ դիզայնի մասնագետներ:

1995 թվականին հիմնադրված Գյումրու ՏՏ կենտրոնը, որի հիմնադիրներն են Հայ օգնության ֆոնդը, Ջեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամը եւ «Շիրակ տեխնոլոգիաներ» ՍՊԸ-ն, գիտակրթական հիմնադրամ է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում: Կենտրոնի նպատակներն են՝ ապակենտրոնացնել ՏՏ տեխնոլոգիաների շուկան Երեւանից Գյումրի եւ Հայաստանի հյուսիսային տարածաշրջան, պատրաստել ոլորտի մրցունակ մասնագետներ եւ նպաստել տարածաշրջանում ՏՏ ենթակառուցվածքի ձեւավորմանը, խթանել այս ոլորտում նոր աշխատատեղերի ստեղծումը եւ այլն: Հիմնադրամն իրականացնում է երկամյա հետբուհական ծրագիր նշված երկու մասնագիտությունների գծով, դասախոսներն ընտրված են Հայաստանի առաջատար կրթահամալիրներից ու մասնագիտական ընկերություններից: Համակարգչային ճարտարագիտության բաժնում ուսանողները մասնագիտանում են միկրոսխեմաների եւ ծրագրակազմի նախագծման ու ծրագրավորման, վեբ տեխնոլոգիաների բաժնում՝ տվյալների շտեմարանի եւ վեբ բնագավառի ծրագրավորման արդիական լեզուների մեջ: Ոլորտի շուկայի մրցունակ մասնագետներ պատրաստելուն նպաստում են կենտրոնի հագեցվածությունը ամենաարդիական համակարգիչներով, տեխնիկական սարքավորումներով ու գրականությամբ, շուկայամետ ուսումնական ծրագրերը եւ շեշտադրված գործնական ուսուցումը: Հատկանշական է նաեւ, որ ԳՏՏԿ-ի ստեղծումից հետո 2006 թ. ոլորտի երկու ընկերություններ՝ «Ինստիգեյտ դիզայն»-ը եւ «ՓՈՒԼ» ՍՊԸ-ն, իրենց մասնաճյուղերն են բացել Գյումրիում, իսկ 2007-ից իր գործունեությունն է սկսել «ՇՏ» ՍՊԸ-ն: Իսկ սա նշանակում է, որ կենտրոնի շրջանավարտների գերակշռող մասն ապահովվում է աշխատանքով Գյումրի քաղաքում:

Ավարտական վկայականների հանձնման հանդիսությունը սկսվեց եւ ավարտվեց Շիրակի թեմի առաջնորդ Միքայել եպս. Աջապահյանի օրհնության ու բարեմաղթանքի խոսքով: Առաջնորդ սրբազանը ՏՏ կենտրոնին է տրամադրել թեմի սոցիալ-կրթական կենտրոնի շենքի ամբողջ երկրորդ հարկը եւ միշտ հետաքրքրվում է հաստատության գործերով: Խոսք ասացին նաեւ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության ՏՏ վարչության պետ Ժենյա Ազիզյանը, ԳՏՏԿ գործադիր տնօրեն Ջեյսոն Փոլ Կազարյանը, կենտրոնի դասախոսներ, շրջանավարտներ, ոլորտի ընկերությունների ներկայացուցիչներ: Ցավոք, քաղաքի ու մարզի ղեկավարներից որեւէ մեկին այստեղ չտեսանք:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Նոր մանկաբուժական մասնաշենք արգենտինահայ բարերար Գրիգոր Դերձակյանի հիշատակին

Երեկ տեղի ունեցավ «Արաբկիր» բժշկական համալիր-երեխաների եւ դեռահասների առողջության ինստիտուտի («Արաբկիր» ԲՀ-ԵԴԱԻ) նոր մանկաբուժական մասնաշենքի բացման արարողությունը:

Միջոցառումն սկսվեց մասնաշենքի անվանակոչության արարողությամբ՝ արգենտինահայ բարերար Գրիգոր Դերձակյանի հիշատակին: Տարիներ շարունակ Գրիգոր Դերձակյանի աջակցությամբ «Արաբկիր» ԲՀ-ԵԴԱԻ-ում իրականացվել են բազմաթիվ վերանորոգման աշխատանքներ:

«Արաբկիրի» գիտական ղեկավար, պրոֆեսոր Արա Բաբլոյանը իր ելույթում նշեց, որ Գրիգոր Դերձակյանը անցել է երկար ճանապարհ. փախչելով Թուրքիայի ջարդերից՝ մեկնել է Սիրիա, Լիբանան, Ֆրանսիա եւ վերջապես հասել Արգենտինա: «Ճանաչելով կյանքի դժվարությունները՝ նա իր կյանքի ամբողջ վաստակը բաժանել է մարդկանց, ովքեր դրա կարիքն են ունեցել: Չճանաչելով մեզ, այցելելով մեր հիվանդանոց՝ նա սիրեց այն երեխաներին, որոնք բուժվում էին այստեղ», նշեց Բաբլոյանը:

Նոր մասնաշենքում գործելու են հետեւյալ ծառայությունները՝ մանկական գաստրոէնտերոլոգիա եւ լյարդաբանություն, ալերգոլոգիա, հոդաբանություն, մաշկաբանություն, էնդոկրինոլոգիա, թոքաբանություն, պարբերական հիվանդության ծառայություն, նյարդաբանություն, ինչպես նաեւ մանկական էպիլեպտոլոգիական կենտրոնը: Տարեկան ավելի քան 2000 հիվանդ երեխա կօգտվի որակյալ բժշկական ծառայություններից՝ նորագույն բժշկական սարքավորումներով հագեցած նոր մասնաշենքում, որն ունի հիվանդների համար նախատեսված հարմարավետ, կահավորված 33 հիվանդասենյակ: Մասնաշենքի չորրորդ հարկում տեղակայված է Մխիթար Հերացու անվան Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի մանկաբուժության եւ մանկական վիրաբուժության թիվ 1 ամբիոնը՝ դասասենյակներով:

Նոր մանկաբուժական մասնաշենքի կառուցման գլխավոր հովանավորներն են «Արմենիանոս» հիմնադրամը (Լիխտենշտեյն), «ԿԱԶԱ» մարդասիրական հիմնադրամը (Շվեյցարիա): Մասնաշենքը կառուցվել է նաեւ «Ստեֆան Էլմաս» հիմնադրամի-Սեմոա Պլյուս հիմնադրամի (Շվեյցարիա), Ժերար Մարկոսյանի (Ֆրանսիա), Ռոբեր եւ Շարոնա Շալոդեկ ընտանիքի (Մոնակո) հովանավորությամբ:

«Պարտք ունիմ այս բժշկական շենքի բացման առիթով հիշելու Գրիգոր Դերձակյանին, ընդունեցեք իմ խորին շնորհակալությունը՝ ձեր բոլորի ներկայությամբ այս հաստատության բացման առիթով, եւ հաջողություն մաղթել հաստատության բոլոր բժշկական կազմին», իր ելույթում նշեց բարերար Գրիգոր Դերձակյանի այրին՝ տիկին Օֆելյա Դերձակյանը:

ՆԱՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 9.30-«Արմենիա-Մարիոթում» Կրթության եւ զարգացման գլոբալ ինովացիոն համաժողովի շրջանակներում ելույթ կունենա ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Շեֆ Սիդի Դիարան:
- 12.00-«Մոսկվայի տուն» մշակութագործարարական կենտրոնում տեղի կունենա «Կրթություն եւ կարիերա EXPO 2008»-ի մասնագիտացված տոնավաճառի բացումը:
- 12.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է տնտեսագետ Անդրանիկ Թեւանյանը:
- 12.40- Էկոնոմիկայի նախարարությունում տեղի կունենա ասուլիս նախարարի եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալի մասնակցությամբ:
- 13.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Լեւոն Զուրաբյանը:
- 12.40-Էկոնոմիկայի նախարարությունում տեղի կունենա նախարարի եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Շեֆ Սիդի Դիարայի համատեղ մամուլի ասուլիսը:

Տարաբնույթ

Արցախյան շարժման ժամանակ նա բոլորից պահանջում էր իր հետ խոսել միայն հայերեն

Օքսֆորդի համալսարանի հայագիտության ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Թեո վան Լինքը ազգությամբ հոլանդացի է, հոլանդերենից բացի ազատ խոսում է ֆրանսերեն, անգլերեն, գերմաներեն, ռուսերեն, հայերեն, իտալերեն, կարդում է լատիներեն եւ հունարեն: Հայերեն սովորելու ցանկությունը ծնվել է Լեյդենի համալսարանում սլավոնական լեզու եւ գրականություն ուսանելու տարիներին, 7 ամսով Լենինգրադ մեկնելուց եւ այնտեղից մի խումբ ուսանողների հետ առաջին անգամ 1983-ին Հայաստան այցելելուց հետո: Այն ժամանակ հայերի եւ հայկական մշակույթի մասին գիտեր միայն ռուս գրականությունից, հատկապես Արսենի Տարկովսկու ստեղծագործություններից, նաեւ ռուսաստանցի ընկերներից:

«Առաջին այցի ժամանակ հայաստանցիների հետ խոսում էի ռուսերեն, եւ երբ նրանց հարցնում էի՝ «Սիրո՞ւմ եք ռուս բանաստեղծներին», պատասխանում էին՝ «Այո, բայց մենք մեր բանաստեղծներն ունենք», պատմում է Թեոն եւ ժպտալով ավելացնում, որ նրանց անկեղծ պատասխանն իր մեջ հետաքրքրություն առաջացրեց ճանաչելու հայկական պոեզիան եւ կարդալու բնագրով, ինչի համար անհրաժեշտ էր սովորել հայերեն: Հոլանդիա վերադառնալուց հետո ուսումը շարունակում է Լեյդենի համալսարանի համեմատական լեզվաբանության ամբիոնում՝ հայագետ Յոս Վեյթենբերգի մոտ, 1987-ին ավարտում է երկրորդ մագիստրատուրան՝ գրաբարի եւ արեւմտահայերենի մասնագիտացմամբ: 1989-ի դեկտեմբերին գալիս է Հայաստան ու մնում է մինչեւ 1990-ի օգոստոսը, դառնում է Արցախյան շարժման ականատեսն ու մասնակիցը, հանդիպում ու զրուցում է տարբեր մասնագետների հետ՝ բոլորից պահանջելով իր հետ խոսել միայն հայերեն:

«Հենց այդ ժամանակ սովորեցի խոսել արեւելահայերեն, մասնակցեցի այդ օրերի իրադարձություններին, ծանոթացա հայաստանցի մասնագետների հետ, ձեռք բերեցի ինձ համար շատ կարեւոր հայագիտական գիտելիքներ: Դրանից հետո Հայաստան եկա 1992-ին ու մնացի 2 ամիս: Շատ ծանր ժամանակներ էին, բայց կարողանում էի դիմանալ, որովհետեւ ամբողջությամբ տարված էի հայոց լեզվի իմացությունս խորացնելով եւ հայ միջնադարյան գրականությունն ուսումնասիրելով: Արմենուհի Սրաբյանի ղեկավարությամբ պաշտպանեցի Կոստանդին Երզնկացու բանաստեղծությունների վերաբերյալ գիտական թեզը: Երզնկացու արվեստը հոգեւոր առումով չափազանց հարուստ է, ամբողջապես հագեցած քրիստոնեական գաղափարներով», ասում է Լեոն:

Օքսֆորդի համալսարանի հայագիտության ամբիոնը ղեկավարելու հրավեր ստանալը նրա կյանքում չափազանց ուրախալի իրողություն է եղել, որովհետեւ Հոլանդիայում հայագիտությամբ աշխատանք գտնելն անհնար է. «Դա բարդ խնդիր է եւ գոյություն ունի բոլոր այն երկրներում, որտեղ ուսումնասիրվում է հայագիտությունը: Օքսֆորդի համալսարան հրավիրվելն ինձ համար մեծ պատիվ էր, որովհետեւ ինձ հնարավորություն տրվեց շարունակելու անվանի հայագետ Ռոբերտ Թոմսոնի գործը»:

Թեո վան Լինքի հետ ծանոթացա Մատենադարանում հոկտեմբերի 9-11-ը տեղի ունեցած հայագիտական միջազգային գիտաժողովի ժամանակ: Մեծանուն հայագետ Լեւոն Խաչիկյանի ծննդյան 90-ամյակին նվիրված գիտական նստաշրջանում նա ոչ միայն հանդես եկավ հայերեն զեկուցումով՝ «Վարդան Անեցու Եզեկիելի տեսիլը եւ աստվածային արքայությունը», այլեւ գիտաժողովի երկրորդ օրվա նիստը վարեց հայերենի իմացության

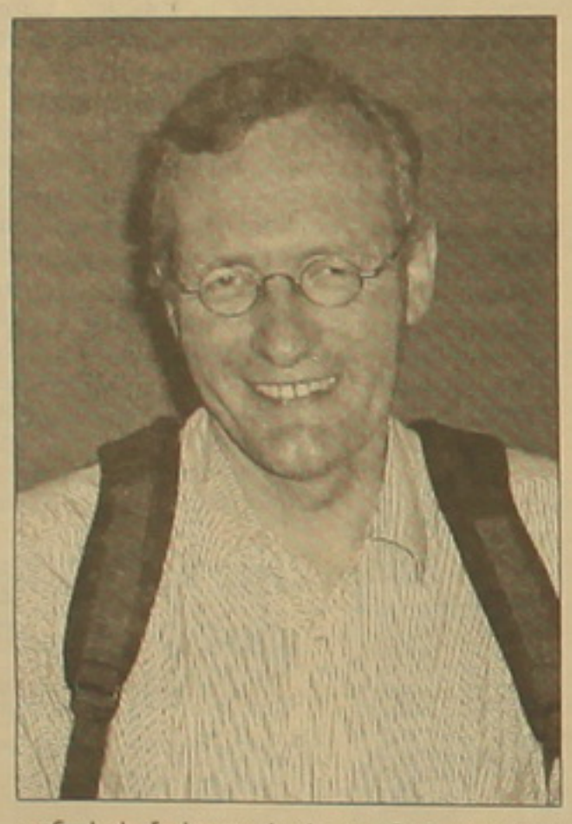

այնպիսի մակարդակով, որ անգլիական առոգանության բացակայության դեպքում հազիվ թե ունկնդիրը գլխի ընկներ, որ խոսողն օտարերկրյա հայագետ է:

Օքսֆորդի համալսարանում նա դասավանդում է գրաբար եւ ժամանակակից հայոց լեզու: Ուսանողները հայերեն սովորում են որպես երկրորդ լեզու՝ հունարենի, արաբերենի, թուրքերենի, պարսկերենի հետ, իսկ մագիստրատուրայում 2 տարի ուսանում են արեւելյան քրիստոնեություն եւ բյուզանդագիտություն: «Ուսանողներից երկուսն արտակարգ գիտելիքներ ունեն, հիմա աշխատում են իրենց դոկտորական թեզի վրա: Համալսարանում ամիսը երկու անգամ անցկացնում եմ հայագիտական սեմինարներ, որոնց ընթացքում ընթերցվում են հայոց պատմությանը, գրականությանն ու մշակույթին նվիրված զեկուցումներ: Ինձ համար շատ կարեւոր է, որ հայագիտական ամբիոնն ամուր կապեր ունի Լոնդոնում 2000-ին հիմնված հայկական ինստիտուտի հետ: Ես անդամակցում եմ վարչական խորհրդին, որի մեջ մտնում են Ռուբեն Գալիջյանը, Նորիցա Մաթոսյանը, Պետո Էգոյանը եւ ուրիշներ», ասում է վան Լինքը:

Հաջորդ տարվա հայագիտական ծրագրերի մասին խոսելիս նա առաջին հերթին հայտնեց, որ «Հայագիտական ուսումնասիրությունների միջազգային ընկերակցության» նախաձեռնությամբ նախատեսվում է անցկացնել հայ գրականությանը նվիրված միջազգային գիտաժողով, որին կմասնակցեն ավելի քան 30 հայագետներ: Նույն ընկերակցության հետ պատրաստվում են հրատարակել հայագիտական ուսումնասիրությունների 6-հատորյակ, որոնցից ամեն մեկը կնվիրվի հայագիտության առանձին ճյուղի՝ հայ գրականությանը, պատմությանը, լեզվաբանությանը, հայ եկեղեցու պատմությանը, արվեստին, ճարտարապետությանը: Եկեղեցու պատմությանը նվիրված հատորը կկազմի հայր Լեւոն Զեքիյանը: Հատորներում կգտնվեն միայն օտարալեզու հոդվածներ՝ անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն:

Թեո վան Լինքը բազում մտահոգություններ ունի, սակայն դրանց մասին խոսել չի սիրում: Միայն ասաց, որ այժմ իտալահայ հայագետ Աննա Շիրինյանի հետ զբաղված է Գրիգոր Մագիստրոսի «Թղթերի» թարգմանությամբ եւ ուսումնասիրությամբ, իսկ հետագայում մտադիր է ուսումնասիրել Մկրտիչ Նաղաշի բանաստեղծական արվեստը:

Մեր զրույցի ավարտին Թեոն պայուսակից հանեց Նարեկացու «Մատյան ողբերգության»-ը, որն անբաժան է իրենից: Ամենամեծ փափագը Նարեկացուն հոլանդերեն թարգմանելն է, տաղերից մի քանիսն արդեն թարգմանել է, սակայն դեռ հսկայական աշխատանք ունի ավարտին հասցնելու: Մտադիր է հրատարակել հայ միջնադարյան ու ժամանակակից պոեզիայի ընտրանի՝ Նարեկացու, Շնորհալու, Քուչակի, Երզնկացու, Վարուժանի, Սիամանթոյի եւ Չարենցի բանաստեղծությունների հոլանդերեն թարգմանությամբ:

Հայերեն սովորելը Թեոյի համար բնավ դյուրին չի եղել, սակայն երբեք չի մտածել կիսատ թողնելու մասին, որովհետեւ հայ միջնադարյան բանաստեղծությունը, ճարտարապետությունն ու մանրանկարչությունը հարուստ են իր ներաշխարհը, խորացրել աշխարհաճանաչողությունն ու ճանաչելի դարձրել հայ մարդու ոգեղեն ձգտումները:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ինչպես տեսա գիշերային Երեւանը

Ես ծնվել ու մեծացել եմ Մոսկվայում, այս տարի ավարտում եմ տեղի տեխնիկական ինստիտուտներից մեկը: Տեւական ընդմիջումից հետո արդեն որպես «հասուն» տղամարդ եկա Հայաստան՝ թարմացնելու պատկերացումներս հայրենիքի մասին եւ ծփվելու իմ բազմաթիվ բարեկամների հետ (տատս 90 տարեկան է): Անհամար հանդիպումներից, «ծանր» կերուխումներից հոգնած մի գիշեր ոչ մի կերպ չէի կարողանում այլ փակել, որոշեցի դուրս գալ ու թափառել Երեւանի փողոցներով: Մանավանդ որ հորեղբորս աղջիկը՝ Գայանեն, ասել էր, որ մայրաքաղաքում փողոցային հանցագործություններ գրեթե չկան եւ կարելի է հանգիստ լինել: Մոսկվայի պես այդ իմաստով անապահով (հատկապես կովկասյան ազգության անձի համար) մեգապոլիսից հետո հաճելի էր ինքնավստահ քայլել համեմատաբար փոքր քաղաքի գողտրիկ փողոցներով:

Գեղեցիկ է գիշերային Երեւանը, լուսառատ, համեմված էլեկտրոնային գովազդներով: Երկարամազ եմ, եւ կարծես դա ինչ է, նաեւ հագել էի կարճ գունավոր անդրավարտիք, հատուկենս անցորդները նայում էին ինձ որպես կեսգիշերային էկզոտիկայի: Խաչմերուկներից մեկում մոտեցավ տարեց մի մարդ եւ հայերեն ինչ-որ բան հարցրեց: Ռուսերեն ասացի, որ, ցավոք, հայերեն վատ գիտեմ եւ չեմ հասկանում նրա ասածը:

- Դու որտեղի՞ց ես,- հարցրեց նա:
- Մոսկվայից:
- Հա՞յ ես:
- Հայ եմ:
- Բա ինչո՞ւ հայերեն չգիտես:
- Դե, այդպես է ստացվել: Որոշել եմ այստեղ գալ ու ուսումնասիրել հայերենը:
- Լավ կանես, ամոթ է, երբ հայը չգիտի իր մայրենի լեզուն:

Գիշերային փոքրիկ մի խորտկարանի մոտով անցնելիս քիթս խփեց քաբաբի բուրմունքը: Ներս մտա, մի բաժին (համփոր) պատվիրեցի: Թարսի պես մոտս միայն տասհազարանոց դրամ էր, վաճառողն ասաց, որ մանր չունի: Հետո նայեց ինձ ու անվստահ հարցրեց:

- Հա՞յ ես:
- Հայ եմ:
- Դե որ հայ ես, համարիր, որ քեզ հյուրասիրում եմ, վճարել պետք չէ:

Նա քաբաբի երկրորդ կտորն էլ «իր կողմից» փաթաթեց լավաշի մեջ ու տվեց ինձ:

- Սա էլ առավոտը կուտես՝ բարեմաղթեց:

Կրծելով նվիրաբերված արտակարգ համեղ պատառը, շարունակում եմ «ճեմել» քաղաքում: Ճիշտն ասած, մի կտորից, իրոք, արդեն կշտացա:

Գիշերային մթ ակոմբի մոտ իմ տարիքի մի քանի տղաներ էին կանգնած: Մոտեցա, բարեւեցի, ներկայացա, սկսեցինք զրուցել: Հարցնում էին Ռուսաստանի, Մոսկվայի, տեղի հայերի մասին, անշուշտ չմոռացան «աշխարհի ամենագեղեցիկ ու սեքսուալ ռուս աղջիկներին»: Հետո հանկարծ մեկն առաջարկեց.

- Տիգրան, արի քեզ համար տախի վերցնենք, մեր հաշվին, պտտվիր քաղաքի կենտրոնում:

Իրոք մի տախի կանգնեցրին, ես մեծ դժվարությամբ համոզեցի նրանց, որ մոտս դրամ կա, ինքս կվճարեմ վարորդին: Վերջինս, որ ուշադիր լսում էր մեր ռուսերեն «բանավեճը», լակոնիկ արտահայտվեց՝ «հայկական վարիանտ»...

Երբ վերջապես շարժվեցինք, տաքսիստը հարցրեց.

- Հա՞յ ես:
- Հայ եմ:
-Ինչ ես ուզում տեսնել:
- Ինչ ցույց կտաս:

Հիսունին մոտ տաքսիստը բարյացկամ, զրուցասեր մարդ դուրս եկավ: Տալիս էր փողոցների անունները, նշում տեսարժան վայրերը, խոսում էր քաղաքի պատմությունից, ասում էր հայկական շենքերի մասին: Ասաց, որ կարոտով է հիշում խորհրդային տարիները, երբ հայերը եւ մասնավորապես ինքը լավ էին ապրում, ապահով էին, մարդիկ բարի էին, կենսասեր:

- Ախպեր ջան,- ասում էր նա հայերեն եւ շարունակում ռուսերեն,- էս դեմոկրատիայից բան չհասկացանք: Ապրելն ահավոր դժվարացել է, տեսնո՞ւմ ես, գիշերներն էլ եմ աշխատում, որ ընտանիք պահեմ, մարդիկ դարձել են մռայլ ու չար: Գիտե՞ն, կոմունիստներն ինչ ասում էին կապիտալիզմի մասին, ճիշտ էին ասում:

Մայթերից մեկում երկու գունագեղ աղջիկ էին կանգնած:

- Ջահել տղա ես, ուզո՞ւմ ես ժամանակ անցկացնել:

Ստանալով բացասական պատասխան, հավանություն տվեց իմ «սկզբունքայնությանը»:

- Ճիշտ ես անում, սրանք վտանգավոր են: Սովետի ժամանակ նման բան չկար, ո՞վ կհավատար, որ հայ աղջիկը ափաչկարա մարմնավաճառությամբ կզբաղվի: Ինչ օրի հասանք: Գիտե՞ն ինչքան լրբանոցներ կան Երեւանում:

Մոսկվացի տաքսիստների մասին այն կարծիքը գոյություն ունի, որ նրանք ամեն ինչ գիտեն: Ըստ երեւույթին, դա բնորոշ է նաեւ նրանց հայ գործընկերներին: Կամաց-կամաց խոսակցությունը զուտ քաղաքական բնույթ ստացավ՝ մենախոսության ձեւով:

- Ցավդ տանեմ, մի բուռ ազգ ենք, մենք պիտի արդար պետություն ունենայինք, բայց ո՞ւր է: Շատ վատ է, երբ ժողովուրդը չի հարգում իր ղեկավարներին: Ասում են՝ ռուսները սիրում են Պուտինին: Հիմա Լեւոնը, օրինակ, ճիշտ բաներ է ասում, բայց նրա ժամանակ շատ ավելի վատ էր: Նորն էլ ինչ-որ բաներ է ուզում անել, կտացվի, թե չէ, հայտնի չէ: Մոսկվայի հայերի մեջ խելքը գլխին կարգին մարդ չկա՞, գա մեզ տիրություն անի:

Դարդոտեց, որոշ ժամանակ լուռ էր: Հետո հարցրեց, թե որտեղ եմ իջեւանել: Երբ հասանք, անառարկելի տոնով ասաց.

- Հանկարծ ձեռդ գրպանդ չտանես, կնեղանամ: Տղայիս հասակին ես, համարիր, որ իմ հյուրը եղար, պատվեցի քեզ: Գրիր հեռախոսիս համարը, երբ էլ գաս, քեզ ցույց կտամ Երեւանի բոլոր նորությունները:

Գիշերային տպավորություններս ուժեղ էին: Փողեցի անկողնին ու մեռելի պես քուն մտա:

ՏԻԳՐԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

«Հայաստանում գործում է համայնքի ուժեղ ղեկավար, թույլ ավագանի մոդելը»

1996 թվականից ի վեր ընթացիկ ամիսներին անցկացվում են տեղական ինքնակառավարման մարմինների 5-րդ ընտրությունները: Էական տարբերությունը առաջին եւ 5-րդ ընտրությունների միջեւ Համայնքների ֆինանսիստների միավորման փոխնախագահ Դավիթ Թումանյանը համարում է կուսակցական թեկնածուների թվի աճը: «Առաջին երկու ընտրություններում համայնքի ղեկավար եւ ավագանու անդամներ ընտրված թեկնածուների գրեթե 80 տոկոսն անկուսակցական էին, այսօր պատկերը ճիշտ հակառակն է», ասում է Դավիթ Թումանյանը:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների համակարգի կայացումը նաեւ Եվրոխորհրդի առջեւ սանձնած պարտավորություններից մեկն էր: 2005 թվականի սահմանադրական փոփոխություններով գլխավոր օրենքի մի ամբողջ գլուխը վերաբերում է տեղական ինքնակառավարմանը, 2002 թվականին Հայաստանում ուժի մեջ մտավ տեղական ինքնակառավարման եվրոպական խարտիան: «Այսօր փաստացի գործ ունենք երկու իրավիճակի հետ: Հայաստանում ընդունված է ՏԻՄ-երի գործունեությունը կարգավորող ոչ վատ օրենսդրություն, իսկ փաստացի դրությունը հեռու է բավարար լինելուց», նշում է Դավիթ Թումանյանը: Այսօր Հայաստանը Եվրոպայի խորհրդի թերեւ այն բացառիկ երկրներից է, ուր համայնքի ղեկավարի կամ ավագանու թեկնածուն առաջադրվում է ինքնառաջադրման սկզբունքով: «Երեւան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման եւ տարածքային կառավարման մասին» նոր օրենքի ընդունման դեպքում իրավիճակը կփոխվի:

«Օրենքն Ազգային ժողովն ընդունել է առաջին ընթերցմամբ: Այս օրենքը սահմանադրական փոփոխությունների տրամաբանական շարունակությունն է: Սահմանադրության փոփոխությունների համաձայն, Երեւանը ստացել է համայնքի կարգավիճակ: Սահմանադրական փոփոխություններն ուժի մեջ մտնելուց հետո երկու տարվա ընթացքում, մինչեւ 2007 թվականի դեկտեմբերի 6-ը, պետք է ընդունվեր Երեւանի նոր օրենքը: Ըստ այդ օրինագծի, Երեւանի ավագանու ընտրությունները նախատեսվում են համամասնական ընտրակարգով: Նոր օրինագծի համաձայն, ավագանին ընտրում է քաղաքապետին, իսկ քաղաքապետը նշանակում է Երեւանի վարչական շրջանների ղեկավարներին: Սա կբարձրացնի տեղական ինքնակառավարումը Հայաստանի քաղաքական համակարգում: Մինչդեռ այսօր Հայաստանում գործում է համայնքի ուժեղ ղեկավար, թույլ ավագանի մոդելը», նշում է Համայնքների ֆինանսիստների միավորման փոխնախագահը:

Հանրապետության 926 համայնքներում համայնքի ղեկավար կամ էլ ավագանու անդամ ընտրվում են 4 տարի ժամկետով, ընդ որում նույն պաշտոնում նրանք կարող են առաջադրվել որքան կամենան: Օրենքը սահմանափակումներ չի դնում:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱՂՋՅԱՆ

Ուկրաինայի հայ համայնքը. վկայում են վավերագրերը

Օրեր առաջ Ուկրաինայի մայրաքաղաք Կիեւում, ապա նաեւ Լվով քաղաքում մեծ հանդիսավորությամբ բացվեց «Ուկրաինայի հայկական համայնքը. պատմություն եւ այժմեականություն» խորագրով, Հայաստանի ազգային արխիվի եւ Ուկրաինայի արխիվների պետական կոմիտեի փաստաթղթերի եւ նյութերի համատեղ ցուցահանդեսը:

Ներկայումս բազմահազարանոց հայկական համայնք է ապրում Ուկրաինայում, հիմնականում՝ Կիեւում, Օդեսայում, Խարկովում, Ղրիմում, Դոնեցկում, Դնեպրոպետրովսկում: Անկախության տարիներին վեր են խոյացել հայկական եկեղեցիներ Օդեսայում, Սիմֆերոպոլում, Մակեեւկայում, վերականգնվել է Լվովի հայկական եկեղեցին, Դովժենկոյի անվան կինոստուդիայում կանգնեցվել է Սերգեյ Փարաջանովի հուշարձանը, իսկ Սիմֆերոպոլում՝ Այվազովսկի եղբայրների: Ուկրաինայի զանազան քաղաքներում բացվել են կիրակնօրյա դպրոցներ, հրատարակվում են հայկական թերթեր:

Հայերն Ուկրաինայում հաստատվել են դեռեւս Կիեւյան Ռուսիայի ժամանակներից: 11-13-րդ դարերում խոշոր հայկական համայնքներ են ստեղծվել Լվովում, Կամենեց-Պոդոլսկում, Ղրիմում: Ավելի ուշ համայնքներ են ձեւավորվել Ջեռնովցիում, Յազլովեցում, Խաչինում, Բարում, Սանիսլավում (այժմ՝ Իվանո-Ֆրանկովսկ), Ժիտոմիրում, Չերկասում, Վիննիցայում, Ուժգորոդում:

Սեպտեմբերի 29-ին Սուրբ Սոֆիայի տաճարի բակում գտնվող Ուկրաինայի արվեստի եւ գրականության կենտրոնական պետական թանգարանի ցուցասրահը մարդաշատ էր: Ներկա էին Ուկրաինայում ՀՀ դեսպան Արմեն Խաչատրյանը, Հայաստանի արխիվագետների պատվիրակությունը՝ Հայաստանի ազգային արխիվի տնօրեն Ամատունի Վիրաբյանի գլխավորությամբ, հայ եւ ուկրաինացի մտավորականներ, կինոռեժիսոր Ռոման Բալայանը, Ուկրաինայի ժողովրդական արտիստուհի Թամարա Ավետիսովան, Ուկրաինայի հայերի միության անդամներ, արխիվագետներ, զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներ:

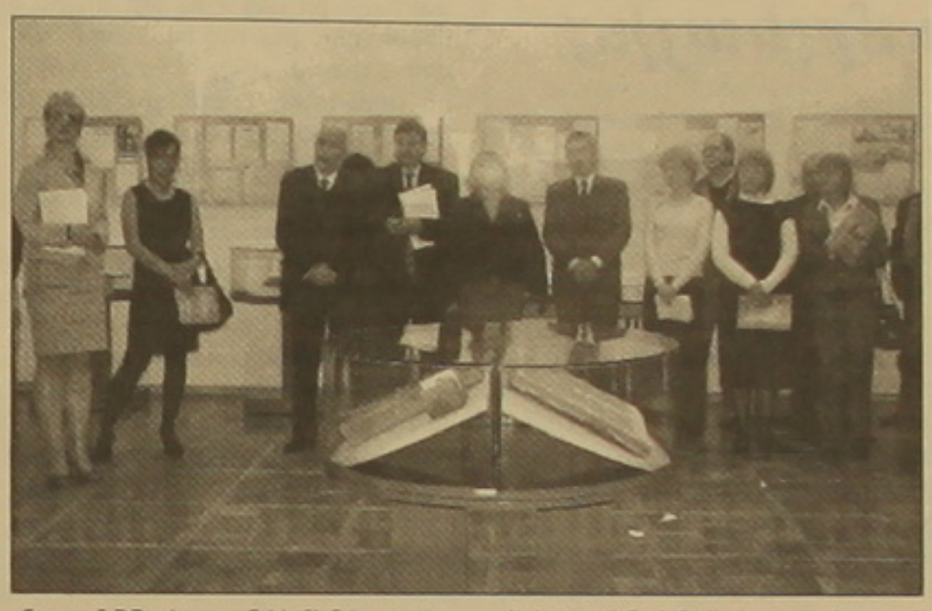

Բացման խոսքով հանդես եկան Ուկրաինայի արխիվների պետական կոմիտեի ղեկավար, պատմ. գիտ. դոկտոր Ալեքսանդր Ոստոդը եւ Հայաստանի ազգային արխիվի տնօրեն, պատմ. գիտ. դոկտոր Ամատունի Վիրաբյանը:

Այցելուները մեծ հետաքրքրությամբ դիտեցին Ուկրաինայում հայկական համայնքի պատմության առավել հետաքրքրական վավերագրական նյութերը, որոնք պահվում են երկու երկրների արխիվներում: Փաստաթղթերը դասակարգված էին թեմատիկ-ուսխարհագրական սկզբունքով:

Ի դեպ, դեռեւս 2007-ի սեպտեմբերի 14-ին կնքված արխիվային գործի ոլորտում համագործակցության շրջանակներում, ցուցահանդեսի պատշգամբային բացմանը նախորդել է համանուն կատալոգի հրատարակումը հայերեն եւ ուկրաիներեն լեզուներով:

Սեպտեմբերի 30-ին Լվովում գտնվող Ուկրաինայի պատմության կենտրոնական պետական արխիվում վերոհիշյալ ցուցահանդեսի բացմանը հաջորդեց մամլո ասուլիս՝ հայ արխիվագետների մասնակցությամբ: Վերջիններս հյուրընկալվեցին նաեւ Լվովի մարզի պետարխիվում:

Ուկրաինական պարբերական մամուլը («Голос України», «Лео Полис» եւ այլն) լայնորեն արձագանքեց ցուցադրությունների բացման արարողություններին: «Ուկրաինայի հայկական համայնքը. պատմություն եւ այժմեականություն» փաստաթղթերի ցուցադրությունն արդեն նոյեմբերին կկայանա Հայաստանի ազգային արխիվում:

ՎԱՐԴԻԹԵՐ ՄՈՒՇԵՂՅԱՆ
Հայաստանի ազգային արխիվի մամուլի քարտուղար

Ռուս պատգամավորի ձերբակալման հրաման Իսպանիայում

Իսպանիայի իշխանությունները կարգադրել են ձերբակալել ՌԴ Պետդումայի պատգամավոր Վլադիսլավ Ռեզնիկին: Այդ մասին տեղեկացնում է «Նովիե իզվեստիա» թերթը, վկայակոչելով Մադրիդի ՌԴ դեսպանությանը:

Իսպանացիները Պետդումայի ֆինանսական ուսկայի կոմիտեի նախագահ եւ «Միասնական Ռուսաստան» կուսակցության գլխավոր խորհրդի նախագահության անդամ Ռեզնիկին կասկածում են ռուսական մաֆիայի հետ կապերի մեջ: Նրան ձերբակալելու կարգադրությունն արվել է վերջերս իսպանական Մայորկա կղզու Ռեզնիկի առանձնատանը կատարված խուզարկության արդյունքների հիման վրա:

Ռեզնիկի աշխատակազմում լրագրողներին ասել են, թե իրենց ոչինչ հայտնի չէ նրան ձերբակալելու կարգադրության մասին եւ որ Իսպանիայի իշխանություններից որեւէ պատշգամբային գրություն չի ստացվել: Պատգամավորի մամլո քարտուղար Անժելիկա Եսայանցը հայտարարել է, որ պատգամավորի ձերբակալման կարգադրության վերաբերյալ լրատվություն տարածած ՁԼՄ-ներն ըստ երեւույթին սխալ են թարգմանել իսպանական մամուլում հայտնված հոդվածները:

Ավելի վաղ հայտնի էր դարձել, որ Ռեզնիկի առանձնատան խուզարկության ժամանակ իսպանացի ոստիկանները առգրավել են մի քանի ավտոմեքենա, գինիների հավաքածու, փաստաթղթեր եւ արվեստի գործեր: Հաղորդվել էր, որ խուզարկությունը կատարվել է ռուսական մաֆիայի, մասնավորապես «Մալիշեւյան-տամբովյան հանցախմբի» գործունեության քննության շրջանակներում: Այդ հանցախմբի 20 անդամներ ամռանը ձերբակալվել էին Իսպանիայում: Խոսքն այն մասին է, որ Ռեզնիկը ինչ որ ձեւով կապված է այդ հանցախմբի առաջնորդներից մեկի՝ Գենադի Պետրովի հետ:

Մակֆեյնի շտաբը օգնություն է խնդրել ՄԱԿ-ում ՌԴ ներկայացուցչից

ՄԱԿ-ում ՌԴ մշտական ներկայացուցիչ Վիտալի Չուրկինը հոկտեմբերի 20-ին մերժել է ԱՄՆ նախագահության հանրապետական թեկնածու Ջոն Մակֆեյնի ընտրարշավը ֆինանսավորելու խնդրանքը, հաղորդում է BBC գործակալությունը: Ռուսաստանցի դիվանագետները մերժումով են պատասխանել Չուրկինի ներկայացուցչության մի քանի աշխատակիցների անուններով Մակֆեյնի նախընտրական շտաբից ստացված էլեկտրոնային նամակներին: Դրանցով հանրապետականները կոչ էին անում «Թույլ չտալ դեմոկրատներին վերահսկողություն հաստատել Վաշինգտոնում»:

«Ակնհայտ է, որ դա սխալմունք է. նման բաներ պատահում են», հայտարարել է ՄԱԿ-ում ՌԴ մշտական ներկայացուցչի մամլո քարտուղար Ռուսլան Բախտինը: Ընդսմին նա ընդգծել է, որ «Ռուսաստանի իշխանությունները որեւէ ձեւով չեն ֆինանսավորում արտերկրի քաղաքական արշավները»:

Հանրապետականների թեկնածուի շտաբի մամլո քարտուղար Բրայան Ռոջերսը իր հերթին հայտարարել է, որ էլեկտրոնային նամակներն ուղարկվել են «համակարգչի սխալի» հետեւանքով եւ Մակֆեյնի շտաբը որեւէ գանգատ չի ստացել ՌԴ ներկայացուցչությունից: «Ըստ երեւույթին նրանք պարզապես որոշել են զվարճանալ մեր հաշվին», նշել է մամլո քարտուղարը:

Ի դեպ, իր նախընտրական արշավի ընթացքում Ջոն Մակֆեյնը քանիցս քննադատել էր ՌԴ իշխանություններին: Նա մասնավորապես կոչ էր արել հանել Ռուսաստանին «Մեծ ութնյակի» կազմից: Բացի դրանից, սենատոր Մակֆեյնը առաջարկել էր ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում Ռուսաստանի վետոները հաղթահարել այլընտրանքային կառույցի՝ «Ժողովրդավարությունների լիգայի» ստեղծման միջոցով:

ԱՆԴՐԱԳԱՐԻ

«Թուրքիան չպիտի դառնար ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի անդամ»

Հայտարարել է Կիպրոսի Հանրապետության նախագահ Դիմիտրիս Խրիստոֆիասը

«**Ազգը**» նախորդ համարում «ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամ ընտրեց Թուրքիային» վերնագրով տեղեկացրել էր, որ ընտրությունը մեծ ոգեւորություն է առաջացրել երկրի քաղաքական շրջանակներում: Այս ոգեւորությունը Կիպրոսի Հանրապետության պարագայում վերածվել է ակնհայտ մտահոգության, եւ երկրի նախագահ Դիմիտրիս Խրիստոֆիասը որոշել է վերոհիշյալ ընտրության առնչությամբ դիմել բարեկամ պետությունների, մասնավորապես՝ Չինաստանի եւ Ռուսաստանի աջակցությունը:

Այսօր Կիպրոսի նախագահ Խրիստոֆիասը կմեկնի Պեկին, մասնակցելու Եվրոմիություն-Չինաստան գագաթաժողովին: Նա, թուրքական հանրային հեռուստատեսության եւ մամուլի վկայությամբ, ասել է, որ Պեկինում կհանդիպի Չինաստանի ղեկավարներին եւ հանդիպումներում կբարձրացնի ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում Թուրքիայի ընտրության հարցը:

Այնուհետեւ նախագահ Խրիստոֆիասն ավելացրել է. «Ամենեւին պետք չէր, որ Թուրքիան դառնար ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամ: Դրա վրա հրավիրել էինք բոլորի ուշադրությունը, բայց չկարողացանք համոզել: Հիմա մնում է դիմակայել Թուրքիայի հնարքներին: Տեսնենք ինչ կստացվի: Նախորդ օրը Խրիստոֆիասը հայտարարել էր, որ կիպրացի թուրքերը նախընտրում են համատեղ եւ ազատ գոյակցությունը հույների հետ, քան ապավինում Թուրքիայի պատշգամբությանը»: Հ. Ղ.

Թուրք-քուրդ եռօրյա բախումներ Թուրքիայի հարավարեւելյան քաղաքներում

1-ին էջից

Հոկտեմբերի 20-ին երդողանը Դիարբեքիրում էր: Նրա այցելության օրը առեւտրի կենտրոններն ու գործատեղերը, բացի Դիարբեքիրից, փակվել են նաեւ Շըրնաքի գավառներից Ջիզրեում, թե վարչապետն ինչո՞ւ է Դիարբեքիր եկել: Երեկ Բայազետում սպանվել է մեկ ցուցարար, կան բազմաթիվ վիրավորներ եւ ձերբակալվածներ նաեւ մյուս քաղաքներում:

Թեեւ թուրքական իշխանություններն այս ամենը վերագրում են PKK-ի սադրանքին, իսկ ցուցարարները պահանջում են Օջալանի պայմանների բարելավում կալանավայրում, իրականում խնդիրը ոչ այնքան սադրանքը կամ Օջալանի նավայրում, իրականում խնդիրը ոչ այնքան սադրանքը կամ Օջալանի պայմաններն են, որքան Թուրքիայում քրդական հարցի հետեւողականորեն սրումը, որի համար պատճառ դարձավ Ամթութունի զորամասում կամ Քավալուի շրջանում թուրք զինծառայողների սպանության պատրվակով երկրում ակտիվացած հակաքրդական արշավը:

Եթե քուրդ բնակչությունը միաժամանակյա ելույթներ է ունենում վերոհիշյալ 9 բնակավայրերում, ավելին, Դիարբեքիրի, Ուրֆայի Բաթմանի, Մարդինի, Վանի եւ Ադանայի պես նահանգային կենտրոններում կարողանում է բարիկադներ կառուցել եւ երեք օր շարունակ դիմակայել անվտանգության ուժերի ճնշումներին, կնշանակի քրդերը դուրս են եկել թուրքական իշխանությունների վերահսկողությունից:

Թերեւս այդ առումով պատահական չէր Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալի երեկվա ելույթը: Նա մասնավորապես ասաց. «Վարչապետ երդողանի Դիարբեքիր կատարած այցի ընթացքում ստեղծվեց մի տեսարան, որը ցույց է տալիս, թե երկրում ինչ հանգրվանի է հասել ահաբեկչությունը: Դա հետզհետե կազմակերպվում է: Իրականում սա ապստամբության փորձ է: Հարավարեւելքում տեղի ունեցող զարգացումները նախապատրաստություն են հետագա ապստամբության համար»:

Նա ստեղծված իրավիճակի, առավել եւս Հյուսիսային Իրաքի «Քուրդիստան» շրջանի նախագահ Մասուդ Բարզանիի հետ օրերս թուրքական պատվիրակության ծավալած բանակցությունների համար դատապարտեց վարչապետ երդողանին: Դատապարտման հարցում Բայքալին միացավ «գորշ գայլերի» քաղաքական կազմակերպության՝ «Ազգայնական շարժում» կուսակցության նախագահ Դեւլեթ Բահչելին, թե վարչապետ երդողանը անջատողականներին սիրաշահելու համար վերսին առաջ է քաշում քրդական հարցի քաղաքական լուծման տարբերակը, թերեւս դրանով էլ նպաստում է ահաբեկչական PKK-ի գործունեության քաղաքականացմանը, փոխանակ «ահաբեկչության եւ էթնիկ անջատողականության դեմ պայքարում աջակցի թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի մեծարգո պետ Իլքեր Բաշբուղին»:

Ինչպես երեւում է, թուրք-քուրդ բախումները Թուրքիայի հարավարեւելյան շրջաններով չեն սահմանափակվելու, որովհետեւ PKK-ն, ըստ «Զամանի», գործի է անցել նաեւ Գերմանիայում ու Ֆրանսիայում՝ գործելով հարձակումներ Համբուրգի գլխավորությամբ գերմանական, իսկ Փարիզի՝ ֆրանսիական քաղաքներում թուրքերին պատկանող գործատեղերի վրա, որոնցից երեքը զբոսաշրջության գործակալության գրասենյակներ են: Գերմանական եւ ֆրանսիական ոստիկանությունը նշել է, որ հարձակումների դրդապատճառը քաղաքական է, իսկ վերլուծաբաններն ընդգծել են դրանց զուգադիպությունը «էրգենեքոնի» գործով դատավարության սկզբնավորման, ինչպես նաեւ Հյուսիսային Իրաքի «Քուրդիստան» շրջանի ղեկավարության եւ Անկարայի հարաբերություններում վերոհիշյալ բանակցություններով կատարված շրջադարձի հետ:

Լրտես աղավնիներ Իրանի դեմ

Իրանի անվտանգության ուժերը երկու լրտես աղավնիներ են բռնել Նաթանցի միջուկային ռեակտորի մոտակայքում: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը, վկայակոչելով իրանական «Էթեմադ մելլի» թերթը:

Թերթի տվյալների համաձայն, աղավնիներից մեկին բռնել են Քաշանի (Սպահանի նահանգ) ջրազտման փակ գործարանի մոտերքում: Նշվում է, որ թռչնի ոտքերին եղել են մետաղյա կապույտ օղակներ, իսկ մարմնին ամրացված են եղել թափանցիկ լարեր: Ամսվա սկզբներին բռնված երկրորդ աղավնու վրա ամրացված են եղել համանման սարքեր: Նաթանցի սնուցեցնյա գործարանը Իրանի միջուկային ծրագրի վիճելի օբյեկտներից մեկն է, որտեղ ուրանի հարստացման աշխատանքներ են կատարվում: Անցյալ տարի Թեհրանը Արեւմուտքի տերություններին եւ առաջին հերթին ԱՄՆ-ին քանիցս մեղադրել էր իրանական օբյեկտների լրտեսման փորձերի մեջ:

Մշակույթ

«Ղուղայի պատմական գերեզմանատան ավերումը» դատապարտող որոշում ԻԿՕՄՕՍ-ի գլխավոր ասամբլեայից

Աշխարհի մշակույթների վերաբերյալ փորձաքննություն իրականացնող միակ կազմակերպության՝ ԻԿՕՄՕՍ-ի բարձրագույն մարմինը գլխավոր ասամբլեան է եւ գումարվում է 3 տարին մեկ: 2008-ի սեպտեմբերի 29-ից հոկտեմբերի 4-ը Կանադայի Քվեբեկ քաղաքում 75 ազգային կոմիտեների շուրջ 1000 պատվիրակների մասնակցությամբ ընթացան գլխավոր ասամբլեայի հերթական համաժողովն ու զուգահեռ՝ միջազգային գիտաժողով «Որտեղ է թաքնված վայրերի ոգին. մտորումներ նյութականի եւ ոչ նյութականի վերաբերյալ» խորագրով:

Այդ մասին տեղեկացրեցին երեկ Հայաստանի ճարտարապետության ազգային ինստիտուտ-թանգարանում հրավիրված կոնֆերանսի ժամանակ Հայաստանի ԻԿՕՄՕՍ-ի նախագահ, մշակույթի փոխնախարար Գագիկ Գյուրջյանը, գլխ. քարտուղար Հասմիկ Ազիզյանը եւ արտասահմանյան անդամ Մարկո Բրամբիլլան: Աղբեջանն ու Վրաստանը չեն մասնակցել, չնայած որ որոշումներ ուղարկել էին, որոնք հենց սկզբից չեն ընդունվել: Գիտաժողովին ներկայացված 40 ենթաթեմաները վերաբերվել են համաշխարհային ժառանգության վայրերին, ավանդական ճարտարապետությանը, հուշարձանների հոգեւոր նշանակության պահպանությանն սպառնացող վտանգներին, թվարկվածի ավերմանը եւ այլն:

Գլխավոր ասամբլեան ընդունել է «Վայրերի ոգու պահպանության մասին» Քվեբեկի հռչակագիրը, որը նոր փաստաթուղթ է եւ ուղղված է պետական ու տեղական իշխանություններին եւ սահմանում է նոր հայեցակարգ՝ ուղղված ժառանգության ամբողջական պահպանությանը: ԻԿՕՄՕՍ-ի 16-րդ գլխավոր ասամբլեայի նախագահ է ընտրվել Գուատավո Առաոզը Կուբայից: Որոշվել է, որ հաջորդ ասամբլեան կգումարվի 2011-ին Իսպահանում (Իրան):

Ասենք, որ ասամբլեային անդամ երկրները 150 օր առաջ ներկայացնում են բանաձեւերը եւ դրանք նախապես անցնում են քննարկման փուլ, որից հետո նոր որոշվում է, թե այդ բանաձեւերից որն է ներկայացվելու Գլխավոր ասամբլեայի համաժողովին: Աղբեջանն ու Վրաստանը չեն մասնակցել, չնայած որ որոշումներ ուղարկել էին, որոնք հենց սկզբից չեն ընդունվել: Իսկ Հայաստանն առաջարկել էր «Ղուղայի պատմական գերեզմանոցի ավերումը» բանաձեւը, եւ այն միանշանակ ընդունվել է Գլխավոր ասամբլեայում՝

* Որպես մշակութային եւ բնության ժառանգության պաշտպանության մասին կոնվենցիայի կողմ-պետության՝ աղբեջանական իշխանությունների ուշադրությունը հրավիրել Ղուղայի պատմական գերեզմանոցի ավերման վրա եւ նրանց տեղեկացնել ժառանգության պահպանության միջազգային փորձագետների մտահոգությունը:

* Դիմել աղբեջանական իշխանություններին՝ դյուրացնելու ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի եւ ԻԿՕՄՕՍ-ի միջազգային փորձագետների պատվիրակության մուտքը հնավայր՝ այն ուսումնասիրելու եւ միջազգային հանրությանը արդյունքների մասին տեղեկացնելու նպատակով:

Այդ վանդալիզմը դատապարտող կարեւոր որոշումը առաջին գրավոր փաստաթուղթն է, որը կյանքի է կոչել ԻԿՕՄՕՍ-ը միաձայն: Որոշմանը կողմ են եղել նաեւ Թուրքիայի 6 պատվիրակները: Հայաստանի պատվիրակությունը գլխավոր ասամբլեայի անդամ երկրներին բաժանել են հատուկ բուկլետներ, տեսաֆիլմեր ու լրացուցիչ նյութեր, որոնք ամբողջովին ներկայացնում են Ղուղայի պատմական խաչքարերը, դրանց ավերումն ու ոչնչացումը: Գագիկ Գյուրջյանը այդ որոշումը շատ կարեւոր փաստաթուղթ համարեց եւ հույս հայտնեց, որ միջազգային կազմակերպությունները ու պետությունները հավի կնստեն այդ ընդունված որոշման հետ ու այլեւս նման վանդալիզմի դեպքեր չեն կրկնվի: Նա նաեւ նշեց, որ մենք պետք է օգտագործենք բոլոր միջոցները, բոլոր միջազգային կառույցները ու մշտապես բարձրացնենք Ղուղայի գերեզմանոցի ավերման հարցն ու համագործակցենք Թուրքիայի ԻԿՕՄՕՍ-ի հետ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Խմբ. կողմից

Հարցնող լինի, թե այդ ի՞նչն է այդչափ ոգեւորել ՀՀ փոխնախարարին: Ի վերջո Ղուղայի հայկական պատմական գերեզմանատան անկրկնելի արժեքների անվերադարձ կորուստից հետո որեւէ փաստաթղթի ընդունում այդ առումով այլեւս անգամ աննշան փոփոխության հնարավորություն չի ընձեռի: Իսկ ինչ մնում է կրկնություն թույլ չտալու գործընթացում այդ փաստաթղթի կարեւորությանը, ապա դա էլ առնվազն կարծամտություն է, հատկապես եթե նկատի առնենք ԵԽԽՎ տարբեր մակարդակների ղեկավարների անվերջ խոստումները՝ Ղուղայի հայոց գերեզմանատանն իրավիճակի ուսումնասիրման համար կազմվելիք առաքելության տարածաշրջան այցի մասին (ինչը, թե ժամանակին լիներ՝ հուշարձանի լիակատար ոչնչացումը թերեւս մնար մասնակի), որն այդպես էլ իրականություն չդարձավ: Միշտ չէ, որ ուշ լինելը նաեւ նուշ է: Իսկ թե, այնուամենայնիվ, այլ կրկնություն բացառելը հաջողվի, ապա Ղուղայի պատմական հուշարձանի անկրկնելիությունն արդեն իսկ դարձավ անիրականացնելի անկրկնելիություն:

Ալ Ջերո. «Առանց երաժշտության անկարող եմ»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՋԱԶ-70

- Երաժշտությունը աշխատանք, հոբբի, բերկրանք, երջանկություն, երիտասարդության շատրվան է ինձ համար: Այն իմ մեջ է ու երբ գալիս է սպառումը, փնտրում եմ, երբեմն դժվար է լինում, բայց միշտ էլ գտնում եմ սպառումը պարպելու ձեւը ու ինքս իմ հանդեպ հավատը կրկին երաժշտությամբ վերականգնում:

Երաժշտությունից դուրս իր կյանքն հենց այս կերպ՝ երաժշտության իր կյանքում մշտական ներկայությամբ երեկ նկարագրեց հայտնի երաժիշտ Ալ Ջերոն, որը «Հայկական ջազ-70» նախագծի շրջանակներում Հայաստանում է: Ամենամեծ ձեռքբերումը համարեց ամուսնությունն ու ընտանիքի երկարատեւ լինելիությունը. «Լուրջ նվաճում է, երբ ընտանիքդ միասին է եւ օգնում է քեզ մնալ նաեւ երաժշտության հետ: Երկու օր առաջ Կիեւում, 15 օր առաջ Պեկինում էի: Իսկ տղաս 25 տարեկան է, բայց նրան դեռեւս այնքան էլ լավ չեմ ճանաչում»: Հենց այսպես՝ վարակիչ անմիջական ու կատակախառն խոսքով էլ ընթացավ լրագրողների հետ հանդիպումը, որի մարդաշատությունը շնորհակալությամբ ընդունեց երաժիշտը:

Ի դեպ, նրա կյանքն այլ ոտով կարող էր ընթանալ՝ հոգեբանի բարձրագույն կրթություն ստանալուց հետո վերականգնողական կենտրոնի 4 տարվա աշխատանքը դերակատարություն կարող էր ունենալ. «Մարդկանց օգնում էի այլ կենսաձեւի սովորել, բայց եւ շաբաթը երեք գիշեր նվագում էի Ջորջ Լոմի հետ: Իսկ վերականգնողական պրակտիկան նպաստեց օտար մարդկանց խնդիրներն ու դժվարությունները հասկանալ եւ հենց դա էլ երաժշտության մեջ նույնպես ավելի զգայուն ու նրբազգաց լինելու հնարավորություն տվեց: Չնայած կինս էստեղ լիներ, կասեր՝ ոչնչով էլ չի նպաստել նրբանկատություն ձեռք բերելուս», ինչպես բոլոր պատասխանները, այս մեկն էլ Ալ Ջերոն ավարտեց կատակով:

Մանուկ տարիներից է երաժշտությունն ուղեկցել նրան: Մայրը եկեղեցում երգեհոն էր նվագում՝ իսկ ծնկներին փոքրիկ որդին էր, որին առանձնապես այլընտրանք չմնաց ու նրա մեջ հնչող երաժշտությունը հասանելի դարձավ՝ դասդիարակելով սերունդներ: «Այսօր երաժշտությունը անասելի չափերով չարաշահվում է՝ հնչում է որպես բուն գործողությանը հարակից ու ինչ-որ անկախ անազդեցություն երեւույթ: Երաժշտությամբ գերհագեցած կենցաղ է: Այն ամենուր է, մինչդեռ բարձր արվեստ է եւ այդպես չպետք է լիներ՝ երաժշտության հանդեպ զգայունությունն ու ընկալունակությունն է բթանում», այս մտահոգությունն էլ երաժիշտը ներկայացրեց որպես ժամանակի ընթացք ու փաստեց, որ կա նաեւ փրկություն, իրենը լռության ունկնդրումն է եւ ոչ միայն. «Ամենից հաճախ արյանս ընթացքը, ուրիշ զարկերն եմ լսում: Ու մեկ էլ տեսար նոր երաժշտություն է ծնվում»: Տեղում սկսում է Ալ Ջերոյի ջազ իմպրովիզը, որին միանում է Լետն Մալխասյանը սեղանին հարվածելով ու ասվածը վայրկյաններ անց փաստ է դառնում:

Սեփական հաջողությունների հիմքը երաժիշտը համարում է նորի առջեւ դուռը մշտապես բաց պահելը եւ վստահ է, որ այս կերպ էլ շարունակելու է. «Կարիերայիս երկրորդ կեսին եմ ոտք դնում ու թե առողջությունս թույլ տա, կոկորդս էլ յոլա տանի՝ երկար տարիներ դեռեւս կերգեմ (ու տեղում երգում է): Ինձ թվում է, եթե երբեւէ առանձ լավագույն գործը հենց հիմա եմ իրականացնում: Նոր փուլում եմ՝ հանդարտ երգեր եմ կատարում, որը նոր լսարան կտա»:

Լսարանի առջեւ ելույթները վայելք համարող երաժիշտը գիտե, որ Հայաստանում ելույթ է ունենալու իրեն ճանաչող ունկնդիր-հանդիսատեսի համար եւ ներկայանալու է, ինչպես ինքն ասաց՝ ընտանիքի երաժիշտների հետ, իսկ կինն ու տղան այս ճամփորդությանը չեն միացել, քանի որ դա էլ ծանր աշխատանք է: Իսկ Երեւանն, ինչպես եւ Փարիզը, ուր 25 անգամ եղել ու էֆելյան աշտարակը չի տեսել, անհայտ են երաժշտին. «Օդանավակայան, հյուրանոց, համերգ... Ահա եւ երաժշտի համերգային այցելությունների կենցաղի գրաֆիկը, որ համանման է բոլոր երկրներում», պարզաբանեց Ալ Ջերոն ու տեղեկացրեց, որ շաբաթը երկու անգամ այցելում է իր բնակարանից ոչ հեռու հայկական մի փոքրիկ ռեստորան, որտեղ հավանում է ուտեստներն ու լսում հնչող երաժշտությունը:

Գերաստղ համարվող երաժիշտն, ում երաժշտությունը հնարդատները շատ ջազային են համարում այն պող անվանելու համար, իրեն ոլորտի հնաբնակ չի համարում եւ բազմաթիվ պարգեւները համարում է ընկեր ու գործիք. «Առանց երաժշտության անկարող եմ եւ դրա դեմ խաղ չունեմ: Եթե մի օր ողջ աշխարհում երաժշտությունը որոշեն արգելել, կերգեմ նկուղում, մեքենայում, լոգանք ընդունելիս, չնայած այսօր էլ նույնն եմ անում: Հյուսում եմ տարբեր ոտղությունների երաժշտությունները ու տեղ թողնում իմպրովիզին: Ահա եւ ամենը»:

ՆԱՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանը Հրայր Բազեի հայացքով

Լուսանկարիչ Հրայր Բազեն կանադացի մի ճանապարհորդի հետ տարիներ առաջ Նյու Յորքում գտնվելիս՝ փնտրել է Արշիլ Գորկու գերեզմանը եւ այցելել: Հետո երկու արվեստագետներով գնացել են նկարչի նախկին տուն, զրույց ունեցել բնակարանի նոր տիրոջ հետ, հարցրել են նաեւ, թե նկարչի ներկայությունն արդյոք զգացվո՞ւմ է: Նա տարօրինակ, միստիկ պատմություններ է արել, թե այցելուներ կան, որոնց ոտքերից բռնում, չի թողնում առաջանան, անցանկալի հյուրերի, իհարկե:

Հրայր Բազեն որոշում է կայացնում գնալ Խորգոմ՝ Արշիլ Գորկու ծննդավայր, որ Վանա լճի մերձակայքում է գտնվում, Աղթամարի դիմաց: Այնտեղից հող ու ջուր է վերցնում, բերում, դնում Արշիլ Գորկու անշուք, պարզ շիրիմին: Այս պատմությունը լուսանկարչի մասին լսեցի Հակոբ Հակոբյանի ծննդյան 80-ամյակի առիթով կազմակերպված մի հավաքի ժամանակ, երբ նրան ներկայացնելիս պատմեց վարպետը: Մի ուրիշ բան էլ հետո պատմեց գեղանկարիչը: Թե ինչպես Հրայրը շատ ծանր հիվանդ է եղել ու երդվել, որ եթե Աստված իրեն կյանք շնորհի, ինքը լուսանկարելու է Արեւմտյան Հայաստանի, սփյուռքի, Հայաստանի ու Արցախի բոլոր եկեղեցիները: Իր որոշումը Հրայր Բազեն տարեց տարի իրականություն է դարձնում: Այդ լուսանկարները, արված բարձր պրոֆեսիոնալիզմով եւ գեղագետի հայացքով, արվեստի գործեր լինելով հանդերձ, նաեւ յուրատեսակ փաստաթղթեր, վկայություններ են մեր հարեւան երկրներում՝ մասնավորապես Թուրքիայում ավերվող, անհետացող հայկական հոգեւոր ու աշխարհիկ արժեքավոր շատ շինությունների:

Հրայր Բազեն լուսանկարների մի քանի ցուցահանդեսներ է ունեցել Երեւանում, հրատարակվել է հրաշալի ալբոմ: Իր նոր աշխատանքների եւ մեկ ցուցադրություն բացվեց երեկ գեղագիտության ազգային կենտրոնում՝ հովանավորությամբ «Հայաստանի ծառատունկ» ծրագրի եւ աջակցությամբ Փարաջանովի տունթանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանի:

Հրայր Բազեն Հայաստանը ուսումնասիրում է վերեւից, ուղղաթիռից, որտեղից իր հայացքը որսում, իսկ ֆոտոօբյեկտիվն արձանագրում է շատերիս համար աննկատ մնացող բնության չքնաղ կտորներ: Իսկ բոլորիս շատ հայտնի Հայաստանի հոգեւոր հուշարձանները վերեւից երեւում են ճարտարապետական մեկ այլ տեսանկյունով, գուցե ավելի ամբողջական, ուստիեւ՝ նոր դիտանկյունով: Այդպիսին են Հրայր Բազեի Զվարթնոցը, Խոր Վիրապը, Դադիվանքը, Նորավանքը, Գառնին, Արարատը: Ուշագրավ է բարձունքից դիտված Քարահունջի սրածայր քարերի բոլորաձեւ շղթան, շատ գեղեցիկ է Սեւանի փովածքը՝ արտակարգ մաքուր գույներով, «խուճապ» վերնագրով ոչխարի հոտը: Գնահատելի է լուսանկարչի ջանքերը, երբ առանձնահատուկ, բացառիկ պահեր, բնական վիճակներ է վերեւից դժվարությամբ արձանագրում իր լուսանկարչական սարքով եւ փոխանցում մեզ: «Ինքը շատ հաղորդական անձ է, համարձակ տղամարդ, իր արած գործով հարգանք է ստեղծում, եւ մարդկանց արագ հավատում իր շուրջը», ասում է Վարպետը: Իրապես էլ ցուցասրահը լեցուն էր, անցնել-դառնալու տեղ չկար, մեծ մասը՝ երիտասարդներ:

ՄԵԼԻՆԱՅԻ ԲԱԳԻՐՅԱՆ

Գիտնականները նշեցին Արամ Նալբանդյանի 100-ամյակը

Երեկ ԳԱԱ-ում մեկնարկեց «Քիմիական ֆիզիկայի ժամանակակից խնդիրները» թեմայով միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված համաշխարհային ճանաչում ունեցող գիտնական, ԳԱԱ քիմիական ֆիզիկայի ինստիտուտի առաջին տնօրեն, ակադեմիկոս Արամ Նալբանդյանի 100-ամյակին:

1949-ին գիտնականի հետազոտությունները հիմք դարձան «Օքսիդացման մեխանիզմ եւ ջրածնի այրում» մենագրության համար, որը 1950-ին արժանացավ Դմիտրի Մենդելեեւի անվան մրցանակին: 1959-ին Արամ Նալբանդյանը ԳԱԱ-ում ստեղծեց նոր գիտական կենտրոն՝ քիմիական ֆիզիկայի լաբորատորիա, որը 1975-ին վերակազմավորվեց քիմիական ֆիզիկայի ինստիտուտի: Գիտության մեջ արժեքավոր ներդրման համար Նալբանդյանն արժանացել է Լենինի շքանշանի, Հայաստանի պետական մրցանակի, ՀԽՍՀ գիտությունների վաստակավոր գործչի կոչմանն ու Պատվո շքանշանի:

100-ամյա հոբելյանի առթիվ Երեւանում գիտական զեկույցներով հանդես կգան գիտնականներ Ռուսաստանից, Ուկրաինայից, Իտալիայից, Բելգիայից եւ Ֆրանսիայից: Գիտաժողովի ավարտին երիտասարդ գիտնականների լավագույն աշխատանքները կպարգեւատրվեն մրցանակներով:

Հ. Հ.

Արոնյանն ու Փաշիկյանն ապահովեցին «Միկայի» հաղթանակը

Շախմատի Եվրոպայի ակումբային առաջնության 4-րդ տուրում տղամարդկանց մրցաշարում ուշադրության կենտրոնում երկու առաջատարների՝ «Միկայի» եւ «Ուրալի» մրցավեճն էր: 3-ական հաղթանակ տոնած մրցակիցների հանդիպումն անցավ համառ մրցադայքարում: «Միկան» մրցաստարեզ էր դուրս եկել մարտական կազմով: Առաջին խաղատախտակին խաղում էր թիմում ամենաբարձր անհատական վարկանիշն (2786) ունեցող Մագնուս Կառլսենը, որը ոչ-ոքի խաղաց «Ուրալը» գլխավորող Թեյմուր Ռաջաբովի հետ: Երկրորդ խաղատախտակի վրա Լեւոն Արոնյանն իր անդրանիկ հաղթանակը տոնեց՝ պարտության մատնելով Գատա Կամսկուն: Կրկին հիանալի խաղաց 6-րդ խաղատախտակի վրա հանդես եկող Արման Փաշիկյանը՝ հերթական հաղթանակը տոնելով Ալեքսանդր Մոտիլովի նկատմամբ: Ոչ-ոքի ավարտվեցին Սարգսյան-Գրիշչուկ, Գելֆանդ-Շիրով պարտիաները: Մեր թիմից միակ պարտությունը կրեց Զոբավան՝ զիջելով Վլադիմիր Մալախովին:

Այսպիսով, «Միկան» հույժ կարեւոր հաղթանակ տոնեց 3,5-2,5 հաշվով եւ 8 միավորով շարունակում է ընթանալ առաջատարների խմբում: Նույնքան միավոր ունեն «Բադեն Բադենը» եւ Սարատովի «Էկոնոմիստը»: «Բադեն Բադենը», որի հետ «Միկան» մրցելու է 5-րդ տուրում, 4-2 հաշվով հաղթեց Սարանսկի ՏՊՍ-ին, իսկ «Էկոնոմիստը» առավելության հասավ «Լինեֆս Մեջիկի» նկատմամբ (3,5-2,5): Վերջինիս կազմում հանդես եկող Վլադիմիր Հակոբյանը ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան չին շախմատիստ Նի Հուայի հետ: Բոլոր պարտիաներում շահած միավորներով առաջին հորիզոնականում է «Բադեն Բադենը» (18): Առաջատարին կես միավորով է զիջում «Էկոնոմիստը», իսկ «Միկան» 15,5 միավորով 3-րդ տեղն է զբաղեցնում: «Բադեն Բադենի» հետ կայանալիք մրցախաղը շատ կարեւոր է «Միկայի» համար: Հաղթանակի դեպքում մեր թիմը չեմպիոնի տիտղոսը նվաճելու լուրջ հայտ կներկայացնի:

Մեր մյուս երկու թիմերն էլ հաղթանակներ տոնեցին, այն էլ խոշոր հաշվով: ՖԻՄԱ-ն պարզապես ջախջախեց Լյուքսեմբուրգի «Գամբիտին»՝ հաղթելով բոլոր 6 պարտիաներում էլ: Իրենց օգտին մեկական միավոր գրանցեցին Անդրեասյանը, Մելքումյանը, Գրիգորյանը, Հայրապետյանը, Համբարձումյանը եւ Հակոբյանը: «Բանկերի արքան» էլ 5-1 հաշվով պարտության մատնեց «Էյնաթենին»: Իրենց պարտիաները շահեցին Վահանյանը, Հարությունյանը, Քոթանջյանը եւ Մինասյանը, ոչ-ոքի խաղացին Լպուտյանն ու Անասասյանը: «Բանկերի արքան» 6 միավորով (ընդհանուր միավորների քանակը՝ 18) 9-րդ տեղում է, իսկ ՖԻՄԱ-ն 4 միավորով (13,5) զբաղեցնում է 27-րդ տեղը:

Հայաստանի թիմերում ընդգրկված շախմատիստներից առայժմ բոլորից հաջող են հանդես գալիս Արման Փաշիկյանը («Միկա») եւ Արտաշես Մինասյանը («Բանկերի արքա»), որոնք հաղթել են բոլոր չորս պարտիաներում: 4 հնարավորից 3,5 միավոր է վաստակել Վրաստանում բնակվող Դավիթ Հարությունյանը («Բանկերի արքա»): Նրա խաղընկեր Ռաֆայել Վահանյանը եւ «Միկայում» հանդես եկող Բորիս Գելֆանդը 4 հնարավորից վաստակել են 3-ական միավոր:

4-րդ տուրը հաղթական էր նաեւ կանանց «Միկա» թիմի համար, որը 2,5-1,5 հաշվով պարտության մատնեց «Պոլիտեխնիկին»: Մեր թիմին հաղթանակներ պարգեւեցին Էլինա Դանիելյանն ու Նինո Խուտսիձեն՝ առավելության հասնելով համապատասխանաբար Ելենա Կոսմայի եւ Ժոզեֆինա Պաուլեսի նկատմամբ: Ցիբուրդանիձեն հաշտություն կնքեց Իզաբելա Պեպտանի հետ, իսկ Լիլիթ Մկրտչյանը պարտվեց Ալինա Մոսոցին:

«Միկան» 4 տուրից հետո 5 միավորով 8-րդ տեղում է: 7-ական միավորով առաջատարներն են «Սպարտակը», Մոնտե Կառլոյի թիմն ու EPAM-ը: Ընդհանուր միավորների քանակով (12) աղյուսակը գլխավորում է «Սպարտակը», իսկ մյուս երկու թիմերն ունեն 11-ական միավոր: 5-րդ տուրում «Միկան» կմրցի Սարատովի «Էկոնոմիստի» հետ: «Միկայում» 2-ական միավոր են վաստակել Էլինա Դանիելյանը, Լիլիթ Մկրտչյանն ու Նինո Խուտսիձեն, ընդ որում վերջին երկուսը՝ 3 հնարավորից: Ցիբուրդանիձեն անցկացրած երեք պարտիաներն էլ ավարտել է ոչ-ոքի: 1,5 միավոր է վաստակել նաեւ Կատերինա Լահնոն: Բացի Ցիբուրդանիձեից, պարտություն չունի նաեւ Խուտսիձեն:

Կլիչկոն նախընտրում է Լյուիսին ու Վալուեւին

Առաջին ծանր քաշային կարգում աշխարհի նախկին չեմպիոն Դեւիդ Հեյը ցանկություն է հայտնել մենամարտել Վիտալի Կլիչկոյի հետ այն բանից հետո, երբ կհաղթի նրա եղբորը: Նա նշել է, որ Կլիչկո եղբայրները չունեն իր արագությունը եւ երկուսն էլ խոցելի են, ուստի ինքը վստահ է, որ հաջողության կհասնի:

28-ամյա Հեյը նոյեմբերի 15-ին Լոնդոնում մենամարտելու է 37-ամյա ամերիկացի Մոնտե Բարեթայի հետ: Նա նշել է, որ եթե չկարողանա հաղթել Բարեթային, ապա հրաժեշտ կտա ռինգին:

Վիտալի Կլիչկոյին մարտահրավեր է նետել նաեւ գերծանր քաշային կարգում WBC-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի պարտադիր հավակնորդ, կուբացի Խուան Կառլոս Գոմեսը: Նա պատրաստվում է նախ հաղթել Վիտալիին, ապա չեմպիոնական տիտղոսների միավորման համար մենամարտել Վլադիմիր Կլիչկոյի հետ: Նշենք, որ ժամանակին Կլիչկոներն ու Գոմեսը հանդես էին գալիս Գերմանիայում նույն պրոմոութերական ընկերության աջակցությամբ եւ լավ են ճանաչում միմյանց:

«Հասկանում եմ, որ դու նախընտրում ես մենամարտել թույլ մրցակիցների հետ, սակայն ես չեմպիոնի տիտղոսի պատասխանատու եմ, ուստի չես կարող փախչել ինձանից: Գիտես, որ ես այն բոնցֆամարտիկն եմ, որը կհաղթի քեզ: Գիտես, թե ինչ ուժի տեր եմ: Ես WBC International-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնն էի, երբ դեռ Վիտալին պրոֆեսիոնալ բոնցֆամարտում չէր: Պատրաստ եմ երկու եղբայրներին էլ հաղթել: Երբ Վիտալիից խլեմ չեմպիոնական գոտին, նույն կերպ կվարվեմ նաեւ Վլադիմիրի հետ: Պատրաստ եմ աշխարհի չեմպիոն դառնալ գերծանր քաշային կարգում», հայտարարել է Գոմեսը:

Վիտալի Կլիչկոն հայտարարել է, որ Գոմեսի հետ մենամարտելու համար անհրաժեշտ խթան չկա: Նա նշել է, որ չի պատրաստվում ռինգ դուրս գալ այնպիսի հայտնի բոնցֆամարտիկների դեմ: Իսկ ահա Լենոքս Լյուիսի եւ Նիկոլայ Վալուեւի հետ Կլիչկոն կցանկանար մենամարտել: Կլիչկոյի կարծիքով 43-ամյա Լյուիսի ռինգ վերադառնալու հնարավորություններն իրատեսական են: Նախ, Դոն Քինգը Լյուիսին 43 մլն դոլար է խոստացել Կլիչկոյի հետ մենամարտելու համար: Բացի այդ, ըստ Վիտալիի, Լյուիսին ընդամենը մի քանի ամիսը բավական է, որպեսզի նա պատրաստ լինի իր հետ մենամարտին: Լյուիսն ու Կլիչկոն 2003-ին վիճարկել էին աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Այն ժամանակ 6-րդ ռաունդում մենամարտը դադարեցվեց ու Լյուիսին հաղթանակ շնորհվեց, քանի որ Կլիչկոն վնասվածք էր ստացել: Այնպես որ Վիտալի Կլիչկոն շատ է ցանկանում կրկին մենամարտել Լենոքս Լյուիսի հետ եւ ռեւանշի հասնել նրա նկատմամբ:

Գարեջուր՝ ըստ անձնական քաշի

Իսպանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի հովանավորներից մեկը՝ գարեջրի գործարանը որոշել է Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսին արժանացած ֆուտբոլիստներին պարգեւատրել իր արտադրանքով: Ընդ որում, յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստ կստանա իր քաշին համապատասխան լիտր գարեջուր: Այս առումով ամենահաջողակը Իսպանիայի հավաքականի 2-րդ դարպասապահ, «Լիվերպուլում» հանդես եկող Պեպե Ռեյնան է, որն իսպանացիներից ամենածանրն է: Նա 95 լիտր գարեջուր կստանա: Իսկ ահա «Վիլյառեալի» կիսապաշտպան Սանտի Կասորլայի անձնական քաշը 70 կգ է: Նա հավաքականի ֆուտբոլիստներից ամենաթեթեւն է: Ընդհանուր առմամբ հավաքականի ֆուտբոլիստներին 1742 լիտր գարեջուր կտրվի:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Հերթը 17 տարեկաններինն է

Այսօր Եվրոպայի պատանեկան առաջնության ընտրական մրցաշարի առաջին փուլում ֆուտբոլի Հայաստանի մինչեւ 17 տարեկանների հավաքականը (գլխավոր մարզիչ՝ Սամվել Պողոսյան) Իսպանիայում կմրցի Անգլիայի իր հասակակիցների հետ: Երկու օր անց մեր ֆուտբոլիստները կհանդիպեն իսպանացիների հետ, իսկ ավարտական խաղը Էստոնիայի ընտրանու հետ կկայանա հոկտեմբերի 27-ին:

ՀՀ պատանեկան հավաքականը կազմավորված է բացառապես առաջին խմբում հանդես եկող «Պատանի» թիմի ֆուտբոլիստներից: Ինչ խոսք, նկատի ունենալով մեր հավաքականների անփառունակ ելույթները ընթացիկ մրցաշրջանում եւ մինչեւ 17 տարեկանների հավաքականի ներուժը, նաեւ ուժեղ մրցակիցները հանձին Անգլիայի ու Իսպանիայի, անկեղծորեն խոստովանենք, որ որեւէ սպասելիք մեր պատանիներից դժվար է ակնկալել: Մնում է միայն հուսալ, որ մեր ֆուտբոլիստները խայտառակ հաշիվներով չպարտվեն, ինչպես դա տեղի ունեցավ մինչեւ 17 տարեկան աղջիկների հավաքականի հետ:

Անանդն ամրապնդեց առավելությունը

Բոննում ընթացող շախմատի աշխարհի առաջնության մրցախաղի 5-րդ պարտիան նոր հաջողություն բերեց Վիշվանաթան Անանդին: Սպիտակներով խաղացող Վլադիմիր Կրամնիկը չկարողացավ իրացնել իր աննշան առավելությունը եւ գտնվելով ցայտնոտում, պարտվեց: 36-րդ քայլին նա կանգնեցրեց ժամացույցը: Այսպիսով, Անանդը մրցախաղը շահում է 2 միավորի առավելությամբ՝ 3,5-1,5: Հիշեցնենք, որ նրանք անցկացնելու են 12 պարտիա:

Պատանիները սկսեցին մրցավեճը

Վիեննայում մեկնարկել է շախմատի աշխարհի պատանեկան առաջնությունը: Պատանի շախմատիստներն ու շախմատիստուհիներն առաջնության պարգեւները վիճարկում են տարիքային վեց խմբերում: Կխաղացվի 11 տուր: Հայաստանից առաջնությանը մասնակցում են 15 շախմատիստներ, որոնց թվում են վերջերս Եվրոպայից պատանեկան առաջնությունում մրցանակակիրներ դարձած Կարեն Գրիգորյանը (մինչեւ 14 տարեկաններ) եւ Սամվել Տեր-Սահակյանը, որը Վիեննայում հանդես է գալիս մինչեւ 18 տարեկանների մրցաշարում: Նրանք հաղթանակով մեկնարկեցին: Առաջին տուրում մեկական միավոր վաստակեցին նաեւ Մանուել Պետրոսյանը, Տիգրան Հարությունյանը, Հովհաննես Պետրոսյանը, Արմեն Նազարյանն ու Մարիա Գետրգյանը: Աստղիկ Խալիկյանն ու Ռոբերտ Հովհաննիսյանը կեսական միավոր վաստակեցին:

Իվանովիչի հերթական մրցանակը

Սերբ թենիսիստուհի Աննա Իվանովիչը պարգեւատրվել է Միխայել Վեսֆալի անվան մրցանակով, որը սահմանել է գերմանական Tennis Magazine ամսագիրը: Այդ մրցանակն ամեն տարի հանձնվում է ամսագրի ընթերցողների հարցման արդյունքներով տարվա լավագույն թենիսիստին:

Աննան առաջին թենիսիստուհին է, որն արժանանում է նման մրցանակի: Նախկինում դափնեկիրներ էին դարձել Ռոջեր Ֆեդերերն ու Ռաֆայել Նադալը: Մրցանակն անվանվել է գերմանացի թենիսիստի անվամբ, որը 25 տարեկանում կյանքից հեռացել է ողբերգական մահով:

Աննա Իվանովիչի մրցանակների հավաքածուն հարուստացավ եւս մեկով: Մարտին նա արժանացել էր Կարեն Կրանցկեի անվան մրցանակին Sony Ericsson-ի մրցաշարի մասնակիցների քվեարկության արդյունքում: Իսկ հուլիսին նա արժանացել էր մարզական լրագրողների միջազգային ընկերակցության սահմանած «2008-ի լավագույն թենիսիստուհի» մրցանակին:

Կելի Պավլիկն անդրանիկ պարտությունը կրեց

WBC-ի եւ WBO-ի վարկածներով միջին քաշում աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Կելի Պավլիկը պրոֆեսիոնալ ռինգում առաջին պարտությունը կրեց: Ատլանտիկ Սիթիում կայացած մենամարտում նա պարտվեց աշխարհի նախկին բացարձակ չեմպիոն, 43-ամյա Բեռնարդ Հոպկինսին: Մինչ այդ Պավլիկը, որը «Ուրվական» մականունն է կրում, հաղթող էր ճանաչվել անցկացրած բոլոր 34 մենամարտերում, որից 30-ը նոկաուտով:

Թեեւ այդ մենամարտում չէր վիճարկվում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը, սակայն այն մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել: 26-ամյա Կելի Պավլիկը, որն ի դեպ ամեն պատրվակով խուսափում է Արթուր Աբրահամի հետ հանդիպելուց, հայտարարել էր, որ տարիքային տարբերությունը վճռորոշ կլինի եւ ինքը կհաղթի Բեռնարդ Հոպկինսին: Սակայն ռինգի վետերանը, որին ուժգին հարվածների համար «Դահիճ» մականունն են տվել, մենամարտի սկզբում ագրեսիվությամբ եւ արագությամբ բնավ էլ չէր զիջում մրցակցին: Նա հմտորեն էր հակագրոհներ կազմակերպում ու բավական հստակ էր գործում:

Առաջին ռաունդներում Պավլիկը մի քանի ուժգին հարվածներ ընդունեց: Միայն 4-րդ ռաունդից սկսած նա սկսեց աստիճանաբար ուշքի գալ ու ճնշում գործադրել Հոպկինսի վրա: Սակայն վերջինս հմտորեն պաշտպանվում էր ու պատասխան հարվածներ հասցնում: Իսկ ահա վերջին ռաունդներում Հոպկինսը կրկին աչքի ընկավ ագրեսիվությամբ, մի քանի դիպուկ հարվածներ հասցրեց մրցակցին, որոնք վճռորոշ եղան: Ի վերջո, երեք մրցավարներն էլ հաղթանակը շնորհեցին Բեռնարդ Հոպկինսին (119-106, 118-108, 117-109):

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Տուկյա

Սեպտեմբերին որոշ աշխուժություն անշարժ գույքի տուկայում

Սակայն նախորդ տարվա համեմատ գործարքների քանակը շարունակում է ցածր մնալ

Այս տարվա սեպտեմբերին Հայաստանի անշարժ գույքի տուկայում իրականացվել է շուրջ 13232 գործարք, ինչը 1,3 տոկոսով ավելի է օգոստոսին կատարված գործարքների եւ 0,9 տոկոսով՝ անցած տարվա սեպտեմբերին կատարվածների համեմատ: Այս մասին տեղեկացավ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի՝ տուկայի սեպտեմբեր ամսվա վերլուծության տվյալներից:

Սեպտեմբերին կատարվել են 4739 օտարման գործարքներ, որոնց մեջ առուվաճառքի գործարքները կազմել են 79,4 տոկոսը, իսկ մնացածը նվիրատվություններն ու փոխանակություններն են: Օտարման գործարքների քանակը նախորդ ամսվա համեմատ աճել է 7 տոկոսով, բայց նախորդ տարվա սեպտեմբերի համեմատ նվազել 7,9 տոկոսով:

Մայրաքաղաքում առուվաճառքի գործարքների 60,3 տոկոսն արձանագրվել է բազմաբնակարան շենքերի բնակարանների նկատմամբ: Սեպտեմբերին օգոստոսի համեմատ բնակարանների առուվաճառքի գործարքների քանակը Երեւանում աճել է 9,5 տոկոսով, բայց նախորդ տարվա սեպտեմբերի համեմատ նվազել 14,4 տոկոսով:

Բնակարանների տուկայական միջին գները սեպտեմբերին օգոստոսի համեմատ փոխվել են աննշան, աճելով 0,1 տոկոսով: Հիշեցնենք, որ օգոստոսին բնակարանների գները Երեւանում նվազել էին 1,8 տոկոսով: Ըստ համայնքների, Երեւանում բնակարանների 1 քմ մակերեսի միջին տուկայական գները սեպտեմբերին այսպիսին են եղել.

Համայնքներ	Միջին գները (դրամ)		
	սեպտեմբեր 2007 թ.	սեպտեմբեր 2008 թ.	օգոստոս 2008 թ.
Կենտրոն	455800	486500	483600
Արաբկիր	377100	403600	412300
Քանաքեռ-Զեյթուն	282700	311400	308400
Նոր Նորք	242800	273000	278100
Ավան	237200	272600	271100
Էրեբունի	243700	275200	275000
Շենգավիթ	254100	285500	284500
Դավթաշեն	267600	307300	297700
Աջափնյակ	248000	276000	278000
Մալաթիա-Սեբաստիա	236900	259400	265400
Նուբարաշեն	127400	160000	155100
Միջինը Երեւանում (բացի Նորք-Մարաշից)	270300	301000	300800

Մարզերում, բացառությամբ Երեւանի, բնակարանների միջին գները սեպտեմբերին օգոստոսի համեմատ աճել են 1,5 տոկոսով: Երեւանից հետո ամենաթանկ բնակարաններն Աբովյանում են, որտեղ 1 քմ մակերեսի տուկայական գինը կազմել է ավելի քան 177 հազար դրամ, Վաղարշապատում (Էջմիածնում)՝ 171 հազար դրամ, Ծաղկաձորում՝ 164 հազար դրամ: Ապա գալիս են Աշտարակը, 1 քմ-ն՝ 140 հազար դրամ, Ջերմուկը՝ 135 հազար դրամ, Մասիսը եւ Նոր Հաճընը՝ 132 հազար դրամ:

Սեպտեմբերին Հայաստանում գրանցվել է անհատական տների առուվաճառքի 458 գործարք, որից 109 Երեւանում: Մայրաքաղաքում անհատական տների առուվաճառքի գործարքների քանակը օգոստոսի համեմատ աճել է 11,2 տոկոսով, իսկ մարզերում՝ 11,1 տոկոսով: 2007-ի սեպտեմբերի համեմատ անհատական բնակելի տների առուվաճառքի գործարքների քանակը Երեւանում նվազել է 37,7 տոկոսով, իսկ մյուս մարզերում միասին վերցրած՝ 16,5 տոկոսով:

Միջին տուկայական գները Երեւանում սեպտեմբերին օգոստոսի համեմատ աճել են 1,1 տոկոսով: Միջինացված՝ 250 քմ շինության մակերես եւ 400 քմ տնամերձ ունեցող անհատական տների 1 քմ-ի միջին գներն ըստ Երեւանի համայնքների, սեպտեմբերին կազմել են.

Համայնքներ	Միջին գները (դրամ)		
	սեպտեմբեր 2007 թ.	սեպտեմբեր 2008 թ.	օգոստոս 2008 թ.
Կենտրոն	472300	506700	504700
Արաբկիր	390500	437400	436400
Քանաքեռ-Զեյթուն	287200	322900	320700
Նորք-Մարաշ	243000	304400	298900
Ավան	242700	288000	284700
Էրեբունի	249100	288700	286900
Շենգավիթ	259800	292000	291000
Դավթաշեն	272600	322700	316000
Աջափնյակ	254800	299400	295400
Մալաթիա-Սեբաստիա	240200	291200	284400
Նուբարաշեն	131400	163900	161700
Միջինը Երեւանում (բացի Նոր Նորքից)	276700	319800	316400

Մարզերում միջինացված են 200 քմ շինության եւ 1000 քմ տնամերձ մակերեսով անհատական տների գները: Այստեղ միջին գներն ավելացել են 1,9 տոկոսով: Ամենաթանկ անհատական տները Ծաղկաձորում են, 1 քմ-ն՝ 260 հազար դրամ, որտեղ պահպանվում է գների արագ աճի տեմպը: Երկրորդը Աբովյանն է, որտեղ 1 քմ-ն կազմել է 191 հազար դրամ: Երրորդը Վաղարշապատն է, 1 քմ-ն՝ 176 հազար դրամ, այնուհետեւ Աշտարակը՝ 144 հազար դրամ, Նոր Հաճընը՝ 141 հազար դրամ, Մասիսը՝ 139 հազար դրամ, որոնց մոտեցել է Իջեւանը՝ 138 հազար դրամ:

Ինչ վերաբերում է հողի տուկային, ապա 2008-ի սեպտեմբերին 2007-ի սեպտեմբերի համեմատությամբ հողերի առուվաճառքի գործարքների քանակը նվազել է 10,5 տոկոսով:

Անշարժ գույքի վարձակալության գործարքների քանակն այս տարվա սեպտեմբերին օգոստոսի համեմատ նվազել է 3,5 տոկոսով, իսկ 2007-ի սեպտեմբերի համեմատ աճել 11,6 տոկոսով:

2008-ի սեպտեմբերին անշարժ գույքի իրականացված 2138 գրավադրման գործարքներից 145-ը հիպոթեկային գրավադրման գործարքներ են, որից 110՝ Երեւանում:

Ամփոփելով, կարող ենք փաստել, որ օգոստոսին արձանագրված առուվաճառքի գործարքների եւ գների որոշ նվազման համեմատ, սեպտեմբերին աշխուժությունն այստեղ որոշ չափով ավելացել է, բայց նախորդ տարվա սեպտեմբերի համեմատ գործարքների քանակը շարունակում է ցածր մնալ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-08/91 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Արարատի մարզպետարանի կարիքների համար ՀՀ Արագածոտնի մարզի Ծիլքար գյուղի միջնակարգ դպրոցի տանիքի վերանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1500 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայաստանի զարգացման ներդրումային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 1150000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ. 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Վ.Հակոբյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 15:30-ը:

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» Կենտրոն

ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

ԱՐՏԱՀԵՐԹ ՍԵՄԻՆԱՐ - ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

կազմակերպությունների ղեկավար կազմի համար

- փոփոխությունների ներկայացում,
- բարդ իրավիճակների քննարկում եւ պարզաբանում,
- հարցերի պատասխաններ

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» Կենտրոն
Մ. Բաղրամյան 24դ,
54-24-81, 54-74-81

ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

United Nations Development Programme

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ-16/08/SSA

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ «ՄԱԿ-ի կլիմայի փոփոխության շրջանակային կոնվենցիայի (ԿՓՇԿ) ներքո Հայաստանի երկրորդ ազգային զեկույցի պատրաստման համար նպաստավոր պայմանների ստեղծում» ծրագրի շրջանակներում **կլիմայի փոփոխության հետ կապված Հայաստանի կրթական համակարգի ուսումնասիրության հարցերով փորձագետի տեղի համար:**

Մանրամասն տեղեկություններին կարելի է ծանոթանալ ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի պահակակետից (Երեւան, Պետրոս Ադամյան 14) կամ **http://www.undp.am/?page=Jobs** ինտերնետային կայքից: Դիմումը կարելի է հանձնել պահակակետում կամ տեղադրել **http://oc.undp.am/?go=vacancies** կայքում: Այն պետք է ընդգրկի ինքնակենսագրություն (CV), դիպլոմների/հավաստագրերի պատճեններ եւ ուղեկցող նամակ:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ նոյեմբերի 4, ժամը 18:00:

Հարցազրույցի կհրավիրվեն միայն ընտրված թեկնածուները:

Կանանց մասնակցությունը խրախուսվում է:

ՄԱԿ/ՄԱԶԾ-ի հայաստանյան գրասենյակում ծխելն արգելված է:

Մասնակցության թույլտվություն

Կենտրոնական բանկի խորհրդի հոկտեմբերի 20-ի թիվ 287 Ա որոշմամբ, «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ին «ՎԻԶԱ» արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգում մասնակցության թույլտվություն է տրամադրվել:

Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հոկտեմբերի 21-ի նիստում, որը վարում էր ԿԲ նախագահ Արթուր Ջավադյանը, հաստատեց ՀՀ ԿԲ 2009 թ. գործառնական ծախսերի նախահաշիվը:

Խորհրդի որոշմամբ «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» աղահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերությանը տրամադրվեց վերաապահովագրության լիցենզիա ոչ կյանքի վերաապահովագրության դասով:

Խորհուրդը «Դեղի տուն» ՍՊԸ-ին «Անելիք» արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգում մասնակցության եւ «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ-ին «ՄԱՆԻ ԳՐԱՄ» արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգում մասնակցության թույլտվություն տրամադրեց:

Ուժը կորցրած ճանաչվեց արտարժույթի առուվաճառքի թիվ 559 լիցենզիան:

«ՍԱՆԳ» ՍՊԸ փոխանակման կետի արտարժույթի առուվաճառքի թիվ 756 լիցենզիան վերաձեւակերպվեց՝ կապված «ՍԱՆԳ» ՍՊԸ փոխանակման կետի վերակազմակերպման («ՓՐԻԹԻ ՈՒԵՅ» ՍՊԸ) եւ գտնվելու վայրի փոփոխության (ք. Երեւան, Իսրայել Օրի փող. տուն 1Ա) հետ:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

32-ԱՄՅԱ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄԸ ՇՏԱՊ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔ ՈՒՆԻ

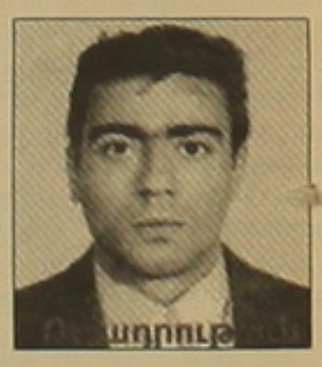

32 տարեկան Հարություն Թովմասյանը ղարաբաղյան պատերազմի մասնակից է, եղել է Զանգելանի, Հորադիզի ազատամարտերի անմիջական մասնակիցը: Հոդացավերի ոչ լիարժեք բուժման պատճառով երկու անչափահաս երեխաների հայրն առաջին կարգի հաշմանդամ է դարձել՝ գամվելով շարժասայլակին: Հարություն Թովմասյանը շատ վիրահատության կարիք ունի, որի համար պահանջվում է 6 հազար ԱՄՆ դոլար գումար: Պատերազմի մասնակիցը բարեգութ մարդկանց աջակցությունն է հայցում:

Հեռ. +37493030014, +37410489224

Արժութային հաշիվը (Հայաստանից)
Տարադրամի տեսակը. AMD
Բանկային տվյալներ. ՎՏԲ բանկ 35 բաժանմունք Շենգավիթ, Երեւան
h. 160690003316, Թովմասյան Հարություն
Արժութային հաշիվը (Ռուսաստանից)
Տարադրամի տեսակը՝ USD
:56 INTERMEDIARY: THE SAVINGS BANK of the RUSSIAN FEDERATION, MOSCOW
SWIFT CODE SABRRUMM
:57 BENEFICIARYs BANK: 30111840600000000065
'VTB BANK (ARMENIA)' CJSC, YEREVAN,ARMENIA,
SWIFT: ARMJAM22
BRANCH: SHENGAVIT BRANCH
:59 BENEFICIARY: TOVMASYAN HARUTYUN
Account N 160690007465
Արժութային հաշիվը (բոլոր երկրներից բացի Ռուսաստանից)
Տարադրամի տեսակը՝ USD
: 56 INTERMEDIARY: AMERICAN EXPRESS BANK LTD, NEW YORK
SWIFT CODE: AEIBUS33
New York Agency, P. O. Box 740, New York, NY 10008
: 57 BENEFICIARYs BANK: 740357
'VTB BANK (ARMENIA)' CJSC, YEREVAN,ARMENIA,
SWIFT:ARMJAM22
BRANCH 35
:59 BENEFICIARY: TOVMASYAN HARUTYUN
Account N 160690007465

www.azg.am

Լուսագրական գործունեությունն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիսեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 21.10.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունեաց 2